

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

Vojkova 1b, 1000 Ljubljana

T: 01 478 40 00
F: 01 478 40 52
E: gp.arso@gov.si
www.arso.gov.si

Številka: 35406-53/2017-14

Datum: 2. 4. 2019

Agencija Republike Slovenije za okolje izdaja na podlagi tretjega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18 in 10/19) in na podlagi dvanajstega odstavka 77. člena ter 1. točke prvega odstavka 78. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-Odl. US, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg in 84/18-ZIURKOE) v upravni zadevi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, po uradni dolžnosti in na zahtevo upravljavca Ramuta d.o.o., Dvorjane 41A, 2241 Spodnji Duplek, ki ga po pooblastilu zastopa E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, naslednjo

ODLOČBO

I.

Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-51/2006-8 z dne 17. 12. 2007, ki je bilo spremenjeno z odločbo št. 35406-78/2015-2 z dne 23. 2. 2016 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje), izdano upravljavcu Ramuta d.o.o., Dvorjane 41A, 2241 Spodnji Duplek za obratovanje naprav za intenzivno rejo perutnine na naslovu Bučečovci, 9242 Križevci pri Ljutomeru se spremeni tako, kot izhaja iz nadaljevanja izreka te odločbe:

1. Točka 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

1. Obseg dovoljenja

Upravljavcu Ramuta d.o.o., Dvorjane 41A, 2241 Spodnji Duplek (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje

- naprave A1, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine – vzreja jarkic s proizvodno zmogljivostjo 40.000 mest,
- naprave A2, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine – reja kokoši nesnic s proizvodno zmogljivostjo 136.500 mest.

Naprava A1 se nahaja na naslovu Bučečovci, 9242 Križevci pri Ljutomeru, na zemljiščih v k.o. 231 Bučečovci s parc. št. 475/3 in 475/4, in je sestavljena iz naslednjih nepremičnih tehnoloških enot:

- hlev 1 – vzreja jarkic z 10.000 mesti (N1),
- hlev 2 – skladišče opreme in stelje, pokrito občasno skladišče gnoja (N2),
- hlev 3 – vzreja jarkic z 10.000 mesti (N3),
- hlev 4 – vzreja jarkic z 10.000 mesti (N4),
- hlev 5 – pokrito skladišče gnoja (N5),

- hlev 6 – vzreja jarkic z 10.000 mesti (N6),
- skladišče in črpališče vode (N7),
- diesel agregat (N8),
- transformatorska postaja (N9),
- nadzemni rezervoarji UNP (N10).

Naprava A2 se nahaja na naslovu Bučečovci, 9242 Križevci pri Ljutomeru, na zemljiščih v k.o. 231 Bučečovci s parc. št. 418/1 in 418/2, in je sestavljena iz naslednjih nepremičnih tehnoloških enot:

- hlev 1 – baterijska reja kokoši nesnic s 36.000 mesti (N11),
- hlev 2 – pakirni center in skladišče embalaže ter jajc (N12),
- hlev 3 – baterijska reja kokoši nesnic s 16.000 mesti (N13),
- hlev 4 – nebaterijska reja kokoši nesnic z 39.000 mesti (N14),
- hlev 5 – nebaterijska reja kokoši nesnic s 36.500 mesti (N15),
- hlev 6 – nebaterijska reja kokoši nesnic z 9.000 mesti (N16),
- mala komunalna čistilna naprava 9 PE (N17),
- diesel agregat (N18),
- transformatorska postaja (N19),
- nadzemni rezervoar UNP (N20),
- silosi surovin (N21),
- objekt za pripravo krme (N22),
- lovilnika olj (N23, N24),
- transportni trak za jajca (N25).

2. Točka 2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se v celoti spremeni tako, da se glasi:

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprav

2.1.1. Pri obratovanju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- tesnjenje delov naprav in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, recirkulacijo odpadnega zraka in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
- optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprav.

2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka tega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- v fazah obratovanja naprav, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo, predelujejo, obdelujejo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neodpornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,

- zmanjševati poti padanja pri iztresanju trdnih snovi,
- prilagajati obratovanje naprav lastnostim trdnih snovi,
- optimalizirati delovanje naprav tako, da ne bo prihajalo do povečanja emisij,
- avtomatizirati pretovor,
- redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
- popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprtje prostorov pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo, uporabljajo, predelujejo in obdelujejo,
- omejitve pretovarjanja pri visokih hitrostih vetra, pri katerih prihaja do raznašanja prahu,
- v zvezi z lastnostmi trdnih snovi zmanjševati število mest za pretovarjanje,
- uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
- zapirati brezkončne transportne trakove,
- prati in vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
- prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, zabojnikih, skladiščnih halah ali kontejnerjih,
- praznjenje silosov skozi odprtino za odvzem z urejenim odsesovanjem in uporabiti stožčaste ali rotacijske zapore v povezavi s transportnimi trakovi,
- omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,
- preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
- vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene,
- v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.

2.1.3. Upravljavec mora za napravo A1 v tehnoloških enotah z oznakami N1, N3, N4 in N6 ter za napravo A2 v tehnoloških enotah z oznakami N11, N13, N14, N15 in N16 zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:

- uporabo grobega materiala za nastilj (kot npr. mešanica lesnih oblancev in sekancev),
- ročnim nanosom svežega nastilja pred vselitvijo,
- uporabo sistema za hranjenje po želji,
- uporabo peletirane krme,
- uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z oddušniki in filtrnimi vrečami,
- uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih.

2.1.4. Upravljavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:

- uporabiti sisteme nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste: krma se ne sme raztresati in območja za ležanje morajo biti rešetkasta tla brez iztrebkov,

- zmanjšati emisijske površine gnoja, pogosto odstranjevati gnoj v pokrito skladišče gnoja ali neposredno na vozila za prevoz gnoja in zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
- optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov z dodajanjem preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom, in z razpršitvijo izstopnega zraka iz hlevov, ki so obrnjeni stran od občutljivih sprejemnikov.

2.1.5. Upravljaec mora zagotavljati zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča gnoja z zmanjšanjem razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja in s skladiščenjem posušenega gnoja v pokritem skladišču gnoja.

2.1.6. Upravljaec mora izvajati:

- vzrejo jarkic z uporabo talne reje na nastilju (mešanica lesnih oblancev in sekancev) in s sistemom prisilnega prezračevanja za doseganje velike vsebnosti suhe snovi v gnoju,
  - rejo kokoši nesnic z uporabo baterijske reje brez nastilja in s trakovi za odstranjevanje gnoja dvakrat tedensko brez dodatnega sušenja z zrakom in
  - rejo kokoši nesnic z uporabo volier, ki so opremljene s trakovi za odstranjevanje gnoja enkrat do dvakrat tedensko,
- pri čemer mora zagotavljati, da emisije amoniaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja.

2.1.7. Upravljaec lahko kot gorivo v nepremičnih motorjih z notranjim izgorevanjem – diesel agregatih (N8 in N18) iz točke 1 izreka tega dovoljenja uporablja le plinsko olje D2.

2.1.8. Nepremična motorja z notranjim izgorevanjem – diesel agregata (N8 in N18) lahko obratujeta samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njihov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

2.2.1. Mejni vrednosti emisij snovi v zrak za rejo kokoši nesnic z uporabo baterijske reje in za rejo kokoši nesnic z uporabo nebaterijske reje – volier sta določeni v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejni vrednosti emisije snovi v zrak

Parameter	Vrsta nastanitve	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za živali/ leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	baterijski sistem reje	0,08
	nebaterijski sistem reje	0,13

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

2.3.1. Upravljaec mora zagotavljati monitoring emisije amoniaka v zrak kot oceno z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in na podlagi skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem: pri reji v hlevih in pri skladiščenju.

- 2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskih faktorjev za posamezen način reje.
- 2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnih motorjev z notranjim izgorevanjem – diesel agregatov z oznakama N8 in N18, katerih obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno in sta namenjena samo za pogon zasilnega napajanja elektrike.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

- 2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdela izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z uporabo masne bilance in izračunanih letnih količin razpršenih emisij snovi v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.
- 2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1 izreka tega dovoljenja priložiti oceno z uporabo masne bilance iz točke 2.3.1 izreka tega dovoljenja in izračun razpršenih emisij iz točke 2.3.2 izreka tega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Točka 3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

3.1. Zahteve v zvezi z emisijami snovi in toplote v vode

- 3.1.1. Upravljavec mora zagotoviti, da v napravah iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne nastajajo industrijske odpadne vode.
- 3.1.2. Upravljavcu se na iztoku V1 na mestu določenem z Gauss-Krügerjevima koordinatama Y= 584902 in X=160215 na zemljišču s parc. št. 418/1, k.o. 231 Bučečovci iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja dovoli odvajanje komunalne odpadne vode, ki se predhodno očisti v lastni mali komunalni čistilni napravi (v nadaljevanju: MKČN) ELOY-OXYFIX C-90 MB, z zmogljivostjo 9 populacijskih ekvivalentov (PE), posredno v podzemne vode:
- v največji letni količini 350,4 m³,
  - v največji dnevni količini 0,96 m³.
  - z največjim 6-urnim povprečnim pretokom 0,03 l/s.
- 3.1.3. Upravljavec mora zagotoviti izvedbo prvih meritev komunalne odpadne vode iz KČN na iztoku V1. Meritve na iztoku V1 morajo biti izvedene na merilnem mestu MM1 določenem z Gauss-Krügerjevima koordinatama Y= 584905 in X=160219, na parc. št. 418/1, k.o. 231 Bučečovci, z odvzemom enega trenutnega vzorca. Upravljavec naprave mora zagotavljati, da mejne vrednosti parametrov iz Preglednice 2 niso presežene.

Preglednica 2: Mejne vrednosti parametrov onesnaženosti

Parameter onesnaženosti	Izražen kot	Enota	Mejna vrednost
Kemijska potreba po kisiku (KPK)	O ₂	mg/l	200
Biokemijska potreba po kisiku (BPK ₅)	O ₂	mg/l	(a)

a) Mejna vrednost ni določena; parameter je treba meriti.

- 3.1.4. Upravljavec mora vsako tretje leto izvajalcu javne službe, ki opravlja naloge na območju občine, v kateri se nahajata napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja:
- omogočiti pregled MKČN iz točke 3.1.2 izreka tega dovoljenja ali pa mu
  - v roku za izvedbo pregleda predložiti rezultate meritve emisije snovi na iztoku iz te MKČN (analizne izvide). Meritve emisije snovi izvedene namesto pregleda KČN se izvedejo na merilnem mestu MM1 iz točke 3.1.3 izreka tega dovoljenja, pri čemer se odvzame en trenutni vzorec in v njem določi parameter kemijska potreba po kisiku (KPK). Upravljavec naprave mora zagotavljati, da mejna vrednost parametra KPK iz Preglednice 3 ni presežena.

Parameter, ki ga je treba meriti in njegova mejna vrednost, če se namesto pregleda MKČN izvede meritve emisij na iztoku iz MKČN, je naveden v Preglednici 3.

Preglednica 3: Mejne vrednosti parametrov onesnaženosti

Parameter onesnaženosti	Izražen kot	Enota	Mejna vrednost
Kemijska potreba po kisiku (KPK)	O ₂	mg/l	200

- 3.1.5. Prvi pregled MKČN iz točke 3.1.2 izreka tega dovoljenja se izvede prvo naslednje koledarsko leto po izvedbi prvih meritve.
- 3.1.6. Upravljavec mora Poročilo o prvih meritvah MKČN pod 50 PE skupaj z analiznim izvidom izvedenih meritve na iztoku iz MKČN najpozneje 30 dni po prejemu analiznega izvida predložiti Agenciji Republike Slovenije za okolje in izvajalcu javne službe, ki opravlja naloge na območju občine, v kateri se nahajata napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja.
- 3.1.7. Upravljavec mora izvajalcu javne službe, ki opravlja naloge na območju občine, v kateri se nahajata napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, omogočiti prevzem in odvoz blata iz MKČN.
- 3.1.8. Upravljavec mora ob izpadu MKČN ali ob kakršnikoli okvari pri obratovanju MKČN, ki bi lahko povzročila čezmerno obremenitev odpadne vode na iztoku iz MKČN, sam takoj začeti izvajati ukrepe za odpravo okvare, zmanjšanje in preprečitev nadaljnjega čezmernega obremenjevanja in vsak tak dogodek takoj prijaviti inšpekciji, pristojni za varstvo okolja, in inšpekciji, pristojni za ribištvo.
- 3.1.9. Upravljavec mora izvajalca javne službe, ki opravlja naloge na območju občine, v kateri se nahajata napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, pisno obvestiti o začetku obratovanja MKČN najpozneje 15 dni po začetku njenega obratovanja.

4. Za točko 4.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda točka 4.1.2.a, ki se glasi:

- 4.1.2.a. Upravljavec mora poleg ukrepov iz točke 4.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati tudi naslednje kombinacije tehnik za zmanjševanje emisij hrupa:
- zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki,
  - povečanje razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo),
  - uporaba čim krajših cevi za dovod krme,
  - postavitve posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil na območju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja,
  - zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem,
  - opremo upravlja izkušeno osebje,
  - izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
  - upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
  - uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme,
  - zagotoviti čim manjša zunanja območja za strganje gnoja, da je hrup strgalnikov čim manjši,
  - uporaba visoko učinkovitih ventilatorjev, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno,
  - uporaba krmilnega sistema, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).

5. Točka 4.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

4.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem prvega ocenjevanja, obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa

- 4.3.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa za napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja v stanju njene največje zmogljivosti obratovanja.
- 4.3.2. Upravljavec mora prvo ocenjevanje hrupa za napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvesti v času poskusnega obratovanja oziroma po vzpostavitvi stabilnih obratovalnih razmer.
- 4.3.3. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje občasnega ocenjevanja hrupa za napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja enkrat v obdobju treh let.
- 4.3.4. Upravljavec mora Agenciji Republike Slovenije za okolje predložiti poročilo o ocenjevanju hrupa zaradi emisije hrupa najkasneje v 30 dneh po opravljenem ocenjevanju hrupa.

6. Točka 5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

7. Točka 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se v celoti spremeni tako, da se glasi:

6. Okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki

6.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprav

6.1.1. Upravljavec mora nastale odpadke začasno skladiščiti:

- tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in da se ne škodi okolju,
- ločeno po vrstah odpadkov tako, da so izpolnjene zahteve za predvideni način nadaljnjega ravnanja, pri čemer so opremljeni s podatki o nazivu odpadka in njegovi številki,
- tako, da količina začasno skladiščenih odpadkov ne presega količine odpadkov, ki zaradi delovanja ali dejavnosti upravljavca nastanejo v 12 mesecih.

6.1.2. Upravljavec mora nevarne odpadke začasno skladiščiti tako, da se hranijo ločeno in ne pride do mešanja z drugimi nevarnimi odpadki ter z njimi ravnati tako, da so primerni za obdelavo. Upravljavec mora nevarne odpadke hraniti v embalaži, izdelani iz materiala, odpornega proti učinkovanju shranjenih odpadkov, ter jih opremiti z napisom »nevarni odpadek«.

6.1.3. Upravljavec mora za nastale odpadke zagotoviti obdelavo odpadkov tako da:

- jih odda zbiralcu ali izvajalcu obdelave,
- jih prepusti zbiralcu, če je prepuščanje s posebnim predpisom dovoljeno, ali
- nenevarne odpadke, za katere ne velja poseben predpis, proda trgovcu, če ta zanj zagotovi njihovo obdelavo tako, da jih proda izvajalcu obdelave.

6.2. Ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravah, in ravnanje z njimi

6.2.1. Upravljavec mora voditi evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi, v kateri so podatki o številkah odpadkov in količinah:

- nastalih odpadkov in virih njihovega nastajanja,
- začasno skladiščenih odpadkov,
- odpadkov, oddanih v nadaljnje ravnanje drugim osebam v Republiki Sloveniji, in
- odpadkov, poslanih v obdelavo v druge države članice EU in tretje države, z navedbo postopka obdelave, kraja obdelave in izvajalca obdelave.

Upravljavec mora podatke v evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi vnašati tako, da je razvidno časovno zaporedje nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi.

6.3. Ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravah

6.3.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje ukrepov, s katerimi bo zagotovljeno preprečevanje nastajanja odpadkov, priprava odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje in predelava odpadkov, ki nastajajo v napravah. Za preprečevanje nastajanja odpadkov mora upravljavec izvajati naslednje ukrepe:

- usposabljanje zaposlenih,

- izvajanje ločenega zbiranja odpadkov s tem, da se identificira vrste odpadkov, ki nastajajo ob obratovanju naprav, izdelajo navodila za delo in nadzoruje nastajanje, začasno skladiščenje in oddaja odpadkov v nadaljnje ravnanje.

8. Točka 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se v celoti spremeni tako, da se glasi:

7. Zahteve za ravnanje z nastalim gnojem in pralnimi vodami

- 7.1. Upravljavec mora zagotoviti skladiščenje gnoja v pokritem skladišču z neprepustnimi tlemi (tehnološka enota z oznako N7), tako da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal.
- 7.2. Upravljavec mora zagotoviti, da ima skladišče iz točke 7.1 izreka tega dovoljenja tako zmogljivost, ki zadošča za obdobja, za katera je vnos gnojil v tla prepovedan.
- 7.3. Upravljavec mora zagotoviti, da s pogodbo odda hlevski gnoj drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč ali z njim ravna kot z odpadkom, tako da zagotovi njegovo oddajo izvajalcu obdelave odpadkov.
- 7.4. Upravljavec mora s pralnimi vodami ravnati kot z odpadkom in ga oddati izvajalcu predelave odpadkov v bioplinarni.

9. Za točko 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda točka 7.a, ki se glasi:

7.a. Okoljevarstvene zahteve v zvezi s preprečevanjem emisij snovi v tla in podzemne vode

7.a.1. Upravljavcu se potrdi prejem dokumenta Ocena možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode št. 601017-av/ppm z dne 12. 9. 2017, ki je bil prejet dne 4. 10. 2017, izdelal E-NET OKOLJE, d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

7.a.2. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode

7.a.2.1. Upravljavec mora zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da:

- zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave,
- izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode,
- vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja, in
- zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let.

7.a.2.2. Upravljavec mora zagotoviti:

- izvajanje ukrepov v skladu z dobro kmetijsko prakso,
- vodenje evidence o uporabi zadevnih nevarnih snovi,
- določitev postopkov za ukrepanje ob izlivih ali nesrečah,
- izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja,
- čiščenje hlevov in opreme s čistilnimi napravami na visok tlak tako, da se zmanjša poraba razkužila.

10. Točka 8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

8. Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprav

8.1. Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote

8.1.1. Upravljaec mora pri obratovanju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
  - (a) strukturi in odgovornosti;
  - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
  - (c) komunikaciji;
  - (d) vključevanju zaposlenih;
  - (e) dokumentaciji;
  - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
  - (g) programom vzdrževanja;
  - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
  - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
  - (a) monitoringu in merjenju (glej tudi referenčni dokument JRC o monitoringu emisij iz obratov iz direktive o industrijskih emisijah (ROM));
  - (b) popravilnim in preventivnim ukrepom;
  - (c) vodenju evidenc;
  - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).

8.1.2. Upravljaec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:

- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
- izobraževanje in usposabljanje osebja,
- pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov,
- redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
- kratkotrajno skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

- 8.1.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
  - večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
  - dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- 8.1.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
  - uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
  - uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.
- 8.1.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- evidentiranje porabe vode;
  - odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
  - uporaba visokotlačnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
  - izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji) in
  - redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- 8.1.6. Upravljavec mora za učinkovito rabo energije zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- visoko učinkoviti ogrevalni in prezračevalni sistemi;
  - optimizacija ogrevalnih in prezračevalnih sistemov;
  - izolacija sten in stropov hlevov;
  - uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- 8.1.7. Upravljavec mora za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za vzrejo jarkic in rejo nesnic zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravah iz točke 1 izreka tega dovoljenja.
- 8.1.8. Upravljavec mora enkrat na leto za nesnice v napravi A2 iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, s tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor ne presegata mejnih vrednosti za nesnice iz Preglednic 4 in 5.

Preglednica 4: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Nesnice	0,8

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Nesnice	0,45

- 8.1.9. Upravljavec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa:
- porabo vode,
  - porabo električne energije,
  - porabo goriva,
  - število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini,
  - porabo krme in
  - proizvodnjo gnoja.
- 8.1.10. Upravljavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi A2 iz točke 1 izreka tega dovoljenja, iz točke 8.1.7 izreka tega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 8.1.8. izreka tega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 8.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja poslati v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca, Agenciji Republike Slovenije za okolje.

8.2. Ukrepi za preprečevanje nesreč in njihovih posledic

- 8.2.1. Upravljavec mora ukreniti vse potrebno, da se preprečijo nesreče ter omejijo in zmanjšajo njihove posledice.
- 8.2.2. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje ukrepov, ki zmanjšujejo tveganje za nastanek požara:
- nadzor nad objekti,
  - upoštevanje požarnega reda,
  - vzdrževana in servisirana gasilna oprema.

11. Točka 9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

9. Ukrepi za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprav ter za zmanjševanje njihovih posledic

9.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:

- nadzor nad procesom reje z uporabo naslednje opreme: hlevskega računalnika za kontrolo ventilacije in ogrevanja, tehtnice za kontrolo prirasta živali, alarmnega sistema za nadzor nad odjemom vode, alarme za izpad električne energije, krme in ogrevanja ter ventilacije,
- uporaba diesel agregatov v primeru izpada električne energije.

9.2. Upravljavec mora zagotoviti, da se v primeru okvare v napravah iz točke 1 izreka tega dovoljenja čimprej zagotovi vzpostavitev običajnega tehnološkega procesa.

12. Točka 10.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta

13. Točka 10.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

10.2. Upravljavec mora poročati Agenciji Republike Slovenije za okolje o izpustih in prenosih onesnaževal do 31. marca v tekočem letu za preteklo leto v skladu s predpisi o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal.

14. Točka 10.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

15. Za točko 10.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda točka 10.4, ki se glasi:

10.4. Upravljavec mora nemudoma izvesti ukrepe, s katerimi zagotovi skladnost delovanja naprave z okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno, in pristojno inšpekcijo obvestiti o tej kršitvi.

16. Točka 11.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

11.1. Upravljavec mora Agencijo Republike Slovenije za okolje obvestiti o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca, najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe.

17. Točka 11.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

11.3. Upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, mora Agencijo Republike Slovenije za okolje pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

18. Točka 11.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

19. Točka 12 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

II.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja št. 35407-51/2006-8 z dne 17. 12. 2007, ki je bilo spremenjeno z odločbo št. 35406-78/2015-2 z dne 23. 2. 2016, ostane nespremenjeno.

III.

Pritožba zoper točke I./2 in I./4 do vključno točke I./19 izreka te odločbe ne zadrži njene izvršitve.

IV.

V tem postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

I.

Agencija Republike Slovenije za okolje, ki kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor opravlja naloge s področja varstva okolja (v nadaljnjem besedilu: naslovni organ), je dne 23. 5. 2017 prejela vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja za napravi, ki lahko povzročata onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer za napravi za intenzivno rejo perutnine – vzrejo jarkic in rejo kokoši nesnic, upravljavca Ramuta d.o.o., Dvorjane 41A, 2241 Spodnji Duplek, ki ga zastopata Andreja Lendero in Janko Ramuta ter po pooblastilu E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: upravljavec). Upravljavec je vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja dopolnil dne 4. 10. 2017, 12. 10. 2017, 6. 11. 2017, 19. 2. 2018, 23. 5. 2018, 16. 7. 2018 in 3. 12. 2018.

Upravljavec je v vlogi zaprosil za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja, in sicer za spremembo, ki jo je navedel v prijavi z dne 28. 10. 2015, na podlagi katere je naslovni organ s sklepom št. 35409-71/2015-4 z dne 25. 2. 2016 ugotovil, da ne gre za večjo spremembo, temveč da je treba zaradi nameravane spremembe spremeniti pogoje in ukrepe v veljavnem okoljevarstvenem dovoljenju.

Dvanajsti odstavek 77. člena (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 112/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg in 84/18-ZIURKOE; v nadaljevanju: ZVO-1) določa, da ministrstvo odloči o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja v primeru iz enajstega odstavka 77. člena ZVO-1, to je v primeru, da ne gre za večjo spremembo, je pa potrebno spremeniti pogoje in ukrepe v veljavnem okoljevarstvenem dovoljenju, v 30 dneh od prejema popolne vloge, pri čemer se ne uporabljajo določbe 71. člena ZVO-1 in drugega do četrtega odstavka 73. člena ZVO-1.

V 1. točki prvega odstavka 78. člena ZVO-1 je določeno, da ministrstvo okoljevarstveno dovoljenje preveri in ga po uradni dolžnosti spremeni, če to zahtevajo spremembe predpisov s področja varstva okolja, ki se nanašajo na obratovanje naprave, izdanih po pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja.

Naslovni organ je ugotovil, da so se po pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja spremenili predpisi, ki se nanašajo na obratovanje naprave in so bili izdani po pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja št. 35407-51/2006-8 z dne 17. 12. 2007, ki je bilo spremenjeno z odločbo št. 35406-78/2015-2 z dne 23. 2. 2016 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje), zato je po uradni dolžnosti začel postopek preverjanja in spremembe okoljevarstvenega dovoljenja, in sicer zaradi spremembe ali uveljavitve naslednjih predpisov:

- ZVO-1,
- Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15),
- Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15),
- Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15 in 76/17),
- Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15),
- Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15 in 69/15),
- Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15 in 12/17),
- Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08),
- Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18),
- Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev (Uradni list RS, št. 17/18 in 59/18),
- Izvedbenega sklepa komisije o določitvi najboljših razpoložljivih tehnik za intenzivno rejo perutnine ali prašičev 2017/302/EU z dne 15. 2. 2017 (Uradni list EU, L 43/231).

Naslovni organ je z dopisom št. 35406-53/2017-5 z dne 25. 1. 2018 upravljavca skladno z drugim odstavkom 78. člena ZVO-1 obvestil o začetku postopka preverjanja okoljevarstvenega dovoljenja po uradni dolžnosti.

V skladu z določbo tretjega odstavka 78. člena ZVO-1 je naslovni organ z dopisom št. 35406-53/2017-6 z dne 29. 1. 2018 obvestil Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, da vodi postopek spremembe okoljevarstvenega dovoljenja in ga zaprosil, da naslovnemu organu v 30 dneh po prejemu obvestila pošlje poročilo o izrednem inšpekcijskem pregledu.

Skladno s tretjim odstavkom 78. člena ZVO-1 je Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Območna enota Murska Sobota, opravil izredni inšpekcijski pregled in o tem pripravil poročilo št. 06182-251/2018-6 z dne 14. 3. 2018, v katerem je navedeno, da je bil pregled opravljen na področjih emisij snovi v zrak, emisij snovi in toplote v vodo, odpadkov in emisij hrupa. V okviru inšpekcijskega nadzora ni bilo ugotovljenih nepravilnosti pri delovanju naprav.

II.

Naslovni organ je upravljavcu dne 17. 12. 2007 izdal okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-51/2006-8, ki je bilo spremenjeno z odločbo št. 35406-78/2015-2 z dne 23. 2. 2016 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje) za obratovanje naprav za intenzivno rejo perutnine – naprave za vzrejo jarkic in naprave za rejo kokoši nesnic (v nadaljevanju: napravi).

Naslovni organ je v postopku izdaje spremembe okoljevarstvenega dovoljenja odločal na podlagi vloge in dopolnitev vloge z dne 4. 10. 2017, 12. 10. 2017, 6. 11. 2017, 19. 2. 2018, 23. 5. 2018, 16. 7. 2018 in 3. 12. 2018 ter prilog (v nadaljevanju: vloga):

- vloga v elektronski obliki na prenosnem nosilcu (CD),
- pooblastilo za zastopanje za E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana z dne 21. 9. 2017,
- potrdilo o plačilu upravne takse,
- Vodno dovoljenje št. 35526-6/2017-15 z dne 21. 3. 2017, Direkcija Republike Slovenije za vode,
- Ugotovitev dejanskega stanja, št. 355-0001/2017-2 z dne 20. 2. 2017, Župan Občine Križevci, Križevci pri Ljutomeru 11, 9242 Križevci pri Ljutomeru,
- Obrazložitev v smislu možnosti odvajanja odpadnih vod v javno kanalizacijo, št. IDP-0117/17 z dne 22. 2. 2017, Javno podjetje Prlekija, d.o.o., Babinska cesta 2a, 9240 Ljutomer,
- Izjava o lastnostih št. DOKK5451 050315, 5. 3. 2015, Premier Tech Aqua GmbH,
- Poročilo o tehničnih meritvah vodotesnosti št. 1701-MTK/17 z dne 20. 2. 2017, AQS d.o.o., Meljska c. 38, 2000 Maribor,
- Situacija objektov, 2 načrta, februar 2017, AQS d.o.o., Meljska c. 38, 2000 Maribor,
- Poročilo o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju št. CEVO-403/2014 z dne 24. 11. 2014, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor p.o.,
- Poročilo o nastalih odpadkih in ravnanju z njimi, upravljavec sam, 3. 3. 2017,
- Okoljevarstveno soglasje št. 35402-21/2016-29 z dne 6. 4. 2017, Agencija Republike Slovenije za okolje,
- Poročilo o vplivih na okolje št. CEVO-148/2016-Ver4 z dne 1. 3. 2017, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor p.o.,
- Prikaz skladnosti z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, upravljavec sam, brez datuma,
- Ocena možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode št. 601017-avl/ppm z dne 12. 9. 2017, E-NET OKOLJE, d.o.o.,
- Prikaz skladnosti naprave z zaključki BAT št. 500217-jh z dne 3. 10. 2017, E-NET OKOLJE, d.o.o., dopolnitve 16. 2. 2018,
- Načrt Območje A1, Linije d.o.o., brez datuma,
- Načrt Območje A2, Linije d.o.o., brez datuma,
- Predlog programa preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi z dne 16. 2. 2018, IVD Maribor,
- Izjava o delovanju generatorjev, 14. 2. 2018, upravljavec sam,
- Seznam koordinat – geodetske meritve, upravljavec sam, brez datuma,
- Poročilo o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju št. CEVO – 079/2018 z dne 5. 2. 2018,
- Načrt gospodarjenja z odpadki, upravljavec sam, 11.10. 2017, dopolnitev 16. 2. 2018,
- Zaključki o BAT IRPP št. 500217-jh, 3. 10. 2017, dopolnitve 16. 2. 2018, 22. 5. 2018 in 16. 7. 2018 s prilogami
- Predlog programa preprečevanja in zmanjševanja emisij v zrak, upravljavec sam, 16. 2. 2018,
- Izjava o uporabi generatorjev, upravljavec sam, 14. 2. 2018,
- Seznam koordinat, upravljavec sam, brez datuma,
- Načrta Prikaz vplivnega območja v času gradnje in v času obratovanja,
- Načrt Prevozne poti na območju naprave,
- Poročilo o meritvah emisije snovi v zrak št. CEVO-458/2016 z dne 12. 1. 2017, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor,
- Ocena o letnih emisijah snovi v zrak za leto 2016, upravljavec sam,
- Poročilo o oceni obremenitve okolja s hrupom št. CEVO-079/2018 z dne 5. 2. 2018, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor,
- Obrazložitev v smislu možnosti odvajanja odpadnih vod v javno kanalizacijo št. IDP-0117/17 z dne 22. 2. 2017, Linije d.o.o.,
- Poročilo o tehničnih meritvah tesnosti kanalizacije št. 1701-MTK/17 z dne 22. 2. 2017, AQS d.o.o.,

- Dobavnica, tehnične karakteristike in izjava o lastnostih za malo komunalno čistilno napravo, S5 Projekt d.o.o., 11. 10. 2017,
- Potrdilo o pregledu opreme pod tlakom, Istrabenz d.o.o., 12. 6. 2017,
- Analiza gnoja, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota, 28. 7. 2012,
- Načrt za izredne razmere, upravljavec sam, 15. 2. 2018,
- Načrt gospodarjenja z odpadki, upravljavec sam, 11. 10. 2017 in 16. 2. 2018,
- Poročilo o oceni obremenitve okolja s hrupom št. CEVO-470/2018 z dne 26. 11. 2018, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor,
- Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa hrupa v okolju št. CEVO-470/2018A z dne 26. 11. 2018, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor.

V postopku je bilo na podlagi predložene dokumentacije upravne zadeve ugotovljeno, da se nameravana sprememba nanaša na spremembo v obratovanju naprave za intenzivno rejo perutnine – naprave za rejo kokoši nesnic (A2), in sicer na rekonstrukcijo obstoječega objekta (hlev 4 z oznako N14) na zemljišču v k.o. 231 Bučečovci s parcelno številko 418/1. Predvidena je rušitev objekta, ostala bo samo temeljna plošča. Nov hlev bo zgrajen iz jeklene konstrukcije. Nova bo tudi vsa oprema v hlevu. Pri tem se bo zmogljivost naprave A2 povečala za 39.000 mest, tako da bo skupna zmogljivost obeh naprav znašala 176.500 mest.

Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode z dne 12. 9. 2017, ki jo je izdelal na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, ki jo je naslovni organ v točki I./9 izreka te odločbe (7.a.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja) potrdil, izhaja, da se na območju naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja nahajajo zadevno nevarne snovi, ki ne presegajo praga letne prisotnosti iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in se uporabljajo v napravah za intenzivno rejo perutnine – napravi za vzrejo jarkic (A1) in napravi za rejo kokoši nesnic (A2).

Na območju naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se kot nevarne in zadevne nevarne snovi uporabljajo Ecocid S (H315, H319, H412), UNP Propan (H220, H280) in Petrol Q Max diesel (H226, H304, H315, H332, H351, H373, H411).

Razkužilo Ecocid S je biocidni proizvod, ki se uporablja za razkuževanje hlevov in opreme ter za polnjenje dezobarier. Razkužilo se skladišči v nepoškodovani originalni embalaži v manjših količinah v zaklenjeni omari. Dostop do razkužila ima samo oskrbnik. Tekočine iz dezobarriere se ne odstranjuje, po potrebi se doliva 1 % raztopina razkužila. Za razkuževanje hlevov in opreme se uporablja 5 % raztopina.

UNP Propan se skladišči v 4 plinskih cisternah in se uporablja za ogrevanje hlevov.

Dizelsko gorivo Petrol Q Max diesel se uporablja za delovne stroje in dva diesel agregata. Diesel agregata stojita na betonskih tleh z nagibom proti lovilcu olj. Uporabljata se v primeru izpada električne napeljave, do 15 ur letno. Delovni stroji (dva traktorja in nakladač) so parkirani na asfaltnem dvorišču z lovilcem olj.

Letna prisotnost snovi Ecocid S je 40 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H412 se po prilogi 3 Uredbe IED uvršča v Skupino 3, za katero je določen prag letne prisotnosti 1.000 kg/leto.

Letna poraba utekočinjenega naftnega plina UNP Propan je 22 m³ oz. 92 kg. Glede na nevarne lastnosti se v skladu s Prilogo 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega ne uvršča v nobeno skupino, zato ni opredeljen kot zadevna nevarna snov.

Letna prisotnost snovi Petrol Q Max diesel je 440 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H411 se po prilogi 3 Uredbe IED uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg.

Letna prisotnost zadevnih nevarnih snovi na območju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne presega pragov iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Na podlagi ocene tveganja za onesnaženje tal in podzemne vode in dejstva, da območje naprav ni na vodovarstvenem območju, je ocenjeno, da za dejavnost intenzivne reje perutnine v napravah ni treba izdelati izhodiščnega poročila.

Upravljaec se je v vlogi opredelil do vrste, količine in virov emisij pri obratovanju naprave v izrednih razmerah in ob nesreči. Predlagal je ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadkov, za pripravo za ponovno uporabo, recikiranje ali predelavo odpadkov, nastalih v napravi. Glede predloga ukrepov za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami v obratovanju naprave ter zmanjševanje njihovih posledic je upravljaec navedel, da okvare in izpadni obratovanja naprav ne vplivajo na znatno povečanje emisij iz naprav. Kot možne izredne razmere ali nesreče je predvidel izpad električne energije ali požar. Za zmanjšanje posledic izrednih razmer in nesreč upravljaec zagotavlja dva generatorja, lastno zajetje za črpanje vode, hidrantno omrežje, gasilne aparate na prah, požarni red in usposobljen servis za odpravo okvar. Upravljaec je v vlogi predlagal ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami in ukrepe za preprečevanje nesreč in zmanjševanje njihovih posledic. Za zmanjšanje posledic izrednih razmer in nesreč upravljaec zagotavlja dva generatorja, lastno zajetje za črpanje vode, hidrantno omrežje, gasilne aparate na prah, požarni red in usposobljen servis za odpravo okvar.

III.

Uporaba referenčnih dokumentov in zaključkov o BAT

Naslovni organ je izvedel presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki so opisane v Zaključku o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, 2017/302/EU, v nadaljevanju Zaključki o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine (BAT 31).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve naslovnega organa glede skladnosti obratovanja naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT.

Naslovni organ ugotavlja, da za obratovanje naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja niso ustrezne najboljše razpoložljive tehnike opisane v BAT 7, BAT 9, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 20, BAT 21, BAT 22, BAT 26 in BAT 28 v splošnih zaključkih o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, saj se pri obratovanju naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne odvaja odpadna voda, ne nastaja gnojevka, ne predeluje in raztresna se gnoja in v bližini naprav ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav.

A. Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

BAT 1: Sistemi ravnanja z okoljem

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 1, za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti reje perutnine je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem, kar vključuje vse naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;

3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
  - strukturi in odgovornosti;
  - usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
  - komunikaciji;
  - vključevanju zaposlenih;
  - dokumentaciji;
  - učinkovitemu obvladovanju procesov;
  - programom vzdrževanja;
  - pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
  - ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
  - (a) monitoringu in merjenju (glej tudi referenčni dokument JRC o monitoringu emisij iz obratov iz direktive o industrijskih emisijah (ROM));
  - (b) popravnim in preventivnim ukrepom;
  - (c) vodenju evidenc;
  - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
Za sektor intenzivne reje perutnine ali prašičev je BAT tudi, da se v sistem ravnanja z okoljem vključi:
10. izvajanje načrta za obvladovanje hrupa;
11. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav.

Upravljaivec izvaja sistem ravnanja z okoljem. Za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti je zavezano vodstvo družbe, ki sprejema programe ukrepov za izboljšanje okoljske učinkovitosti svoje dejavnosti ter izvaja nadzor nad njihovim izvajanjem. Za namen izboljšanja splošne okoljske učinkovitosti za vse dejavnosti družbe vodstvo zagotavlja, da se v okviru izvajanja vsake dejavnosti vzpostavi, dokumentira, izvaja, vzdržuje in nenehno izboljšuje sistem okoljskega ravnanja v skladu s predpisanimi zahtevami ter določi način izpolnjevanja teh zahtev. Zavezanost vodstva k poslovanju po načelih, ki jih določa sistem kakovosti, je opredeljena v dokumentu Poslovnik družbe Ramuta d.o.o. Za doseganje poslanstva in vizije družbe so vsi poslovni procesi usklajeni, pregledni in funkcionalni. V obratu pakiranja jajc je to zagotovljeno tudi z vpeljavo standarda IFS. Dodatno ima upravljaivec uveden HACCP sistem, s katerim je zagotovljena varnost proizvodov. Sistem HACCP identificira, ocenjuje in kontrolira tveganja, ki so pomembna za varnost potrošnikov. Kakovost in varnost proizvodov sta z uvedbo sistemov IFS in HACCP vtkana v vse proizvode, proizvodne procese in celotno poslovanje družbe.

Upravljaivec ima vzpostavljen koncept notranje presoje sistema ravnanja z okoljem, ki je zaveden v dokumentu Notranja presoja sistema ravnanja z okoljem za napravo Kmetijski objekt perutninske farme Ramuta. Poteka dnevni monitoring okoljskih parametrov na območju objekta, ki ga izvajajo zaposleni. Z vzpostavljenim sistemom HACCP v pakirnem centru, analizirajo tveganja in ugotavljajo kritične kontrolne točke.

Načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami izvaja direktor skupaj z ožjo ekipo. Podrobne opredelitve so zapisane v Poslovniku družbe Ramuta d.o.o.

V okviru dejavnosti naprave poteka redno izvajanje programa izobraževanja in usposabljanja za zaposlene. Dnevno potekajo operativni kratki sestanki med upravljalcem naprave in delavci, zadolženimi za posamezna dela. O ciljih in namenih programov izboljšanja proizvodnega postopka vodstvo seznanja vse zaposlene.

Pri izvajanju vseh postopkov v okviru posameznih dejavnosti se zagotavlja, da se vzpostavijo, izvajajo in vzdržujejo programi za doseganje splošnih in posamičnih ciljev tako, da se:

- (a) določijo odgovornosti za doseganje splošnih in posamičnih ciljev ter
- (b) opredelijo sredstva ter časovni okvir, v katerih je treba doseči zastavljene cilje.

V okviru vseh dejavnosti je poudarek na vodenju evidenc, zlasti na tistih področjih proizvodnega postopka, kjer je večja verjetnost nastanka okvar ali nesreč, kar zmanjšuje tveganje za škodljive vplive na okolje. Vse spremembe se evidentirajo in beležijo v obliki kratkih zapisov, v obratovalne dnevnik in operativno dokumentacijo, ki je podrobneje navedena v Poslovniku družbe Ramuta d.o.o.

Celoten proizvodni postopek vzreje jarkic in optimalne reje nesnic v napravah je v skladu s stanjem tehnike ter računalniško spremljan in tudi avtomatsko upravljan v obsegu, ki zagotavlja zmanjševanje odstopanja od želenega obratovanja. Redno se pripravljajo in sprejemajo programi popravil in vzdrževanja, da se zagotovi, da struktura in oprema dobro delujeta in da so objekti in tehnološka oprema čisti.

Za obvladovanje izrednih razmer je za napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja pripravljen Načrt za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov.

Pri izvajanju vseh dejavnosti se zagotavlja upoštevanje vseh predpisanih ukrepov varstva okolja, in sicer na način, da:

- so dokumenti sistema kakovosti uradni listi, dopisi, odločbe in izvidi pooblaščenih organizacij, poročila tržnih raziskav;
- vso zunanjo dokumentacijo, ki se nanaša na varnost, skladnost z zakonodajo in kakovost izdelkov pregleda in hrani skrbnik sistema kakovosti, ob prejemu jo označi z datumom in podpisom; zastarele dokumente označi skrbnik sistema kakovosti z oznako ne-veljavno, dopolni s podpisom ter jo hrani ločeno od veljavne dokumentacije,
- so fascikli z zastarelimi dokumenti označeni z napisom zastarelo; obdrži se veljavna verzija in zadnja predhodna, ostali dokumenti pa 1 leto + 28 dni, nato se jih zavrže,
- se vse zastarele dokumente, katere je potrebno reaktivirati, ponovno pregleda in jih odobri skrbnik sistema kakovosti na isti način kot nove dokumente.

Pri obratovanju naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se izvajajo naslednji monitoringi in merjenja:

- procesne sestavine, ki imajo vpliv na okolje, se spremljajo tako, da se vodijo evidence o porabi in sestavi krme, o porabi vode v vsakem od hlevov ter o letni porabi elektrike in plina kot goriva za časovno omejeno ogrevanje hlevov;
- monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja,
- monitoring emisije amoniaka,
- monitoring prahu iz hlevov v skladu s programom obratovalnega monitoringa,
- monitoring emisije hrupa, ki ga izvaja pooblaščen oseba v skladu s prepisom, ki ureja obratovalni monitoring emisije hrupa.

Postopki korektivnih ukrepov se v napravah izvajajo z namenom, da se odpravi vzroke za odstopanja in s tem prepreči ponavljanje le-teh; ti postopki so natančneje definirani v Poslovniku družbe Ramuta d.o.o. Na območju naprav je tudi vzpostavljen sistem za preprečevanje nezgod in nesreč: avtomatsko računalniško voden proces o nezgodah obvešča dežurnega zaposlenega, ki je dosegljiv 24 ur na dan.

V napravah se vodi sprotne evidenco o rabi vode in energije, plina za ogrevanje, količini krmil za živino, številu poginulih živali, nastalega gnoja in odpadkov (elektronsko vodenje evidenc). Sistematično se zbirajo in arhivirajo podatki o rabi virov na vhodu v tehnološki proces: poraba krme in pitne vode, poraba električne energije, poraba plina, poraba stelje, poraba pogonskega goriva, poraba vitaminov in zdravil, poraba razkužil in čistil, poraba potrošnega materiala.

V napravah se izvajajo redne letne notranje presoje sistema ravnanja z okoljem. Dokument Notranja presoja sistema ravnanja z okoljem je del interne dokumentacije upravljalca.

Pregled sistema ravnanja z okoljem poteka enkrat letno, na način pregleda izvajanja in stanja ukrepov za preprečevanja onesnaženja tal in podzemne vode.

Upravljaavec redno sledi razvoju čistejših tehnologij. V ta namen bo tudi izvedena rekonstrukcija oziroma postavitve novega objekta za nesnice.

Upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njegovi celotni obratovalni dobi je obravnavano v dokumentu Poročilo o vplivih na okolje za nameravano spremembo v obratovanju naprave za intenzivno rejo perutnine Kmetijski objekt Ramuta v Bučečovcih.

V napravah se izvaja spremljanje procesov:

- proizvodni proces je stalno validiran z organoleptičnimi testi končnih izdelkov v okviru procesne in končne kontrole, nekajkrat letno se izvedejo še mikrobiološki in kemijski testi končnih izdelkov,
- proizvodni proces v pakirnici jajc je stalno validiran z organoleptičnimi testi končnih izdelkov v okviru procesne in končne kontrole, nekajkrat letno se izvedejo še mikrobiološki in kemijski testi končnih izdelkov.

Glede na to, da sta napravi locirani izven strnjenegega naselja Bučečovci, se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom. Za napravi so bile opravljene meritve emisij hrupa in izdelano Poročilo o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju na podlagi meritev za vir Kmetijski objekt perutninske farme Ramuta na lokaciji Bučečovci (št. CEVO-079/2018, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor p.o., Center za ekologijo in varstvo okolja, Preskusni laboratorij, 5. 2. 2018). Na podlagi izračunanih vrednosti kazalcev hrupa v okolju z modelnim izračunom na podlagi računske metode po SIST ISO 9613-2 za industrijske vire hrupa je ocenjeno, da obratovanje virov hrupa ne povzroča preseganja mejnih vrednosti kazalcev hrupa in koničnih ravni hrupa za vire hrupa za območje s IV. in III. stopnjo varstva pred hrupom.

Glede na to, da sta napravi locirani izven strnjenegega naselja Bučečovci, se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami.

Čiščenje okolice in objekta se izvajajo skladno s postopki, ki so dokumentirani v Poslovniku družbe Ramuta d.o.o.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike BAT 1 Zaključkov o BAT, in sicer elemente od točke 1 do točke 9. Kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe, je naslovni organ v točki 8.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem. Upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa in načrta za obvladovanje vonjav iz točk 10 in 11 BAT 1 Zaključka o BAT, saj v bližini naprav ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprav, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom. Napravi ne povzročata obremenitev s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva, ki bi presegle dovoljene mejne vrednosti.

BAT 2: Dobro gospodarjenje

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 2, za preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se:
  - zmanjša prevoz živali in materiala (vključno z gnojem),
  - zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi,
  - upoštevajo prevladujoče podnebne razmere (npr. veter in padavine),
  - upošteva morebitna prihodnja možnost razvoja kmetije,
  - prepreči onesnaženje voda.
- b) Izobraževanje in usposabljanje osebja, zlasti v zvezi z:
  - ustreznimi predpisi, živinorejo, zdravjem in dobrobitjo živali, ravnanjem z gnojem, varnostjo pri delu,
  - prevozom in raztresanjem gnoja,
  - načrtovanjem dejavnosti,
  - načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
  - popravilom in vzdrževanjem opreme.
- c) Priprava načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles. To lahko vključuje:
  - načrt kmetije, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,
  - načrte ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),
  - razpoložljivo opremo za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zajezitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).
- d) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme, kot so:
  - zbiralniki za gnojevko glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja,
  - črpalke, mešala, ločevalniki, odvodne naprave za gnojevko,
  - sistemi za dovajanje vode in krme,
  - prezračevalni sistem in temperaturna tipala,
  - silosi in transportna oprema (npr. ventili, cevi),
  - sistemi za čiščenje zraka (npr. v okviru rednih pregledov).To lahko vključuje higieno na kmetiji in zatiranje škodljivcev.
- e) Skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Upravljavec uporablja tehniko ustrezne lokacije naprave, tehniko izobraževanja in usposabljanja osebja, tehniko priprave načrta za izredne razmere, tehniko rednih pregledov, popravil in vzdrževanja ter tehniko skladiščenja mrtvih živali.

Napravi ležita v Panonski nižini, na območju Murskega in Ljutomerskega polja. Severno od naprav se nahaja naselje Bučečovci, ki spada v območje poselitev od 200 do 2.000 prebivalcev. Glede na to, da sta napravi locirana izven strnjenegega naselja Bučečovci, se ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov z emisijami hrupa, prahu in vonjav.

Ukrepi za zmanjšanje prevoza živali in materiala vključujejo:

- zmanjšanje prevoza živali tako, da je prevoz živali omejen samo na čas zamenjave ciklusov vzreje jarkic,
- zmanjšanje prevoza gnoja tako, da se odvoz gnoja iz naprave A2 iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvaja (v nadaljevanju: naprava A2) samo v dnevih praznjenja hlevov za rejo nesnic s transportnimi trakovi za odstranjevanje gnoja oziroma dvakrat letno ob času zamenjave ciklusa za vzrejo jarkic v hlevih naprave A1 iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja (v nadaljevanju: naprava A1).

Ukrepi za zagotovitev ustrezne oddaljenosti od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi, so bili izvedeni ob umestitvi objektov v prostor tako, da je naprava A2 za rejo nesnic, ki je bolj obremenjujoč vir okolja, več kot 400 m oddaljena od stavb z varovanimi prostori, medtem ko je naprava A1 za vzrejo jarkic, kjer nastaja le 20 % celotnega gnoja iz obeh naprav, bliže naselju, vendar še vedno izven goste poselitve naselja Bučečovci.

Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje prevladujočih podnebnih razmer (npr. veter in padavine), so bili izvedeni ob načrtovanju naprav s tem, da se je za vzrejo jarkic in za rejo nesnic izbralo lokacijo, ki je glede prevladujočih podnebnih razmer primerna za izvajanje kmetijske dejavnosti.

Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje morebitne prihodnje možnosti razvoja kmetije, se ne izvajajo za povečanje zmogljivosti vzreje jarkic, ker trenutno zadošča za nemoteno vzdrževanje jate kokoši nesnic, medtem ko se bo z novogradnjo hleva 4 (N14) v okviru naprave A2 povečala zmogljivost reje nesnic za 39.000 mest za nesnice.

Ukrepi za preprečevanje onesnaženja vode se izvajajo v največjem možnem obsegu tako, da se voda uporablja samo za prehrano pri vzreji jarkic in reji nesnic ter za visokotlačno čiščenje hlevov, ko so ti suho-mehansko očiščeni ob zaključku proizvodnih ciklusov. Odpadna pralna voda, ki nastaja pri visokotlačnem čiščenju hlevov, se odvaja in zbira v vodo-nepropustnih zbirnih jamah ob hlevih ter se takoj po zaključku visokotlačnega čiščenja hlevov transportira v nadaljnjo obdelavo v bioplinarni.

Usposabljanje in uvajanje osebja je podrobneje opredeljeno v Poslovniku družbe Ramuta d.o.o. Izobraževanje in usposabljanje osebja se izvaja zlasti v zvezi s:

- spoznavanjem relevantnih predpisov s področja živinoreje, zdravja in dobrobiti živali, ravnanja z gnojem, varnostjo pri delu,
- prevozom in raztresanjem gnoja,
- načrtovanjem dejavnosti,
- načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
- popravilom in vzdrževanjem opreme.

Izdelan je Načrt za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles, ki ima naslednje sestavine:

- načrt naprav, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,
- načrt ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),
- preprečevanje izrednih dogodkov in večjih nesreč z ustreznimi preventivnimi ukrepi, operativnimi postopki in usposabljanji; izvedena je ustrezna zaščita proti požaru: vnetljiva območja in viri vžigov so ustrezno zaščiteni z protipožarnimi zaščitnimi oblogami, protipožarnimi zidovi, sistemi hladilnih sistemov; oprema za gašenje požarov ustreza predpisom s področja požarne varnosti in je nameščena na lahko dosegljivem mestu,
- razpoložljiva oprema za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zajezitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).

Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme se nanašajo na:

- pregled zbiralnikov za odpadno pralno vodo glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja: kontrola tesnosti zbirnih jam je opravljena na vsakih 5 let,
- sisteme za dovajanje vode in krme,
- dovod krme iz silosa v hlev in znotraj hleva, kjer poteka dovod materiala po tekočih verigah,
- alkatenske cevi, po katerih se vodi voda do napajalnih niplov,
- prezračevalne sisteme in temperaturna tipala,
- silose in transportno opremo (npr. ventili, cevi):
- vertikalne silose.

Redni pregledi vključujejo tudi ukrepe vzdrževanja higiene in zatiranje škodljivcev.

V napravah se redno večkrat dnevno odstranjuje poginule živali, ki se odlagajo v za to namenjene posode in hladilne skrinje z delovno prostornino 250 l. Za redni odvoz skrbi javna veterinarsko-higienska služba, posode ali skrinje za pogin so redno očiščene in razkužene.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 8.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti iz BAT 2, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe.

BAT 3 in BAT 4: Nadzorovana prehrana

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 3, za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- c) Dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

Upravljavec uporablja tehniko zmanjšanja vsebnosti surovih beljakovin, tehniko večfaznega krmljenja in tehniko dodajanja nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano.

Recepture za krmne mešanice za napravi izdelujejo tehnologi specialisti perutninske prehrane s pomočjo programa za optimiranje sestavin krmne mešanice, in sicer posebej za vzrejo jarkic in posebej za rejo nesnic. Pri optimiranju sestavin krmne mešanice so kot zahteve vnesene potrebe posameznih kategorij perutnine in starosti živali po aminokislinah. S programom za optimiranje sestavin krmne mešanice se izračuna rešitev ob zahtevi po zadovoljitvi vseh minimalnih potreb po aminokislinah. Ker minimalnih potreb po aminokislinah ni mogoče pokriti z beljakovinskimi profili razpoložljivih krmnih surovin, se krmni mešanici dodajo potrebne količine dodanih sintetičnih aminokislin. Pri vzreji jarkic so to praviloma esencialne aminokisliline metionin, lizin in triptofan. S tem se izogiba krmljenju presežnih (nepotrebnih) količin beljakovin in zmanjšuje količina zaužitega in izločenega dušika na najnižjo možno mero.

Pri optimiranju sestavin krmne mešanice se poleg dodanih sintetičnih esencialnih aminokislin zagotavlja dopolnitev krmne mešanice z vitamini, mikro in makro minerali, kar se izvaja z dodajanjem rudninskih krmnih mešanic PERVIMIN NS-K R8 2,5% in PERVIMIN JAR AA 2,5%, ki sta prilagojena posamezni starostni kategoriji živali glede na njihove potrebe.

Naprava A1 – recepti štirifaznega krmljenja pri vzreji jarkic:

Vzreja jarkic se izvaja v štirih fazah znotraj 115 dnevnega proizvodnega ciklusa vzreje jarkic.

Tako se v času vzreje jarkic uporabljajo štiri različne krmne mešanice:

- krmna mešanica za prve tri tedne vzreje jarkic,
- krmna mešanica za vzrejo jarkic od četrtega do osmega tedna vzreje,
- krmna mešanica za vzrejo jarkic od devetega do petnajstega tedna vzreje in
- krmna mešanica za vzrejo jarkic v šestnajstem in sedemnajstem tednu vzreje.

Za navedene štiri faze krmljenja pri vzreji jarkic so značilne predvsem padajoče potrebe po skupnih beljakovinah v osnovnih surovinah v prvih treh fazah vzreje jarkic, to je prvih 15 tednov vzreje oziroma prvih 105 dni vzreje.

Naprava A2 – recepti dvofaznega krmljenja pri reji nesnic :

Reja nesnic se izvaja v dveh fazah znotraj enoletnega proizvodnega ciklusa reje nesnic. Tako se v času reje nesnic uporabljata dve različni krmni mešanici:

- krmna mešanica za rejo nesnic do njihove starosti 28 tednov in
- krmna mešanica za rejo nesnic po njihovi starosti 28 tednov.

Za navedeni dve fazi krmljenja pri reji nesnic so značilne predvsem padajoče potrebe po skupnih beljakovinah v osnovnih surovinah proti zaključku obdobja reje nesnic.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 3 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 8.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe. Skupni izločeni dušik, povezan z BAT, se ne uporablja za jarkice. S tem povezani monitoring, opisan v BAT 24, se ne uporablja za jarkice.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 4, za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- b) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza).
- c) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

Upravljavec pri vzreji jarkic in reji nesnic uporablja vse tri najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja je enako, kot je opisano v BAT 3. Upravljavec uporablja odobrene krmne dodatke, in sicer fitaze za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Vzreja jarkic in reja nesnic ni ekološkega tipa, zato se lahko uporabljajo krmni dodatki za zmanjšanje emisij fosforja.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 8.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe. Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT, se ne uporablja za jarkice ali plemenske živali. S tem povezan monitoring, opisan v BAT 24, se ne uporablja za jarkice.

BAT 5: Učinkovita uporaba vode

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 5, za učinkovito uporabo vode je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Evidentiranje porabe vode.
- b) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.
- d) Izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji).
- e) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- f) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Upravljevec za učinkovito rabo vode uporablja tehniko evidentiranja porabe vode, tehniko odkrivanja in odprave morebitnega puščanja vode, tehniko izbire in uporabe ustrezne opreme ter tehniko rednega preverjanja in (po potrebi) prilagajanja nastavitev opreme.

Za potrebe vzreje jarkic in reje nesnic se rabi voda iz lastnega vodnega vira. Potrebna količina odvzema je 25 m³/dan oz. največ 9.125 m³/leto. Vodno zajetje je na območju naprav: kopani vodnjak RAM-1 zemljišču s parc. št. 475/3 v k.o. 231 Bučečovci.

Na merilnem mestu pred prvim odvzemom iz omrežja je nameščena merilna naprava za ugotavljanje dejansko odzete količine vode iz vodnjaka RAM-1 tako, da je možno vsak trenutek preveriti trenutno in skupno odvzeto količino vode. Meritev odzete vode se izvede vsaj enkrat mesečno. Ob vsaki meritvi se v dnevnik zabeleži datum in ura izvedene meritve. Zagotovljen je monitoring nivojev podzemne vode v vodnjaku RAM-1. Meritve nivojev podzemne vode se izvedejo najmanj enkrat letno in ob vsaki meritvi zabeležiti datum in uro izvedene meritve. O meritvah se vodi pisna evidenca, rezultati meritev se hranijo ves čas trajanja vodne pravice (do 31. 12. 2020). Spremljanje porabe vode pri posameznih operacijah vzreje jarkic in reje nesnic je vodeno preko računalniškega programa.

V primeru odstopa odčitane dnevne porabe vode od pričakovane dnevne vrednosti porabe vode v hlevih za vzrejo jarkic in hlevih za rejo nesnic se preveri delovanje ročnih napajalnikov in krmilnikov. V primeru odstopa odčitane mesečne porabe vode od pričakovane mesečne vrednosti porabe vode se preveri delovanje celotnega vodovodnega omrežja na območju naprav.

Za pranje hlevov in njihove opreme se uporabljajo visokotlačni čistilni aparati. Pranje hlevov poteka predvidoma enkrat letno pri reji nesnic ter dvakrat letno v objektih za vzrejo jarkic. Suhomehansko očiščen hlev se opere z aparatom za pranje pod tlakom z vročo vodo ($T = 80^{\circ}\text{C}$). Pri tem pranju hlevov se detergenti ne uporabljajo. Delovanje opreme s čistilnimi aparati, ki delujejo na visok pritisk, se preveri po uporabi ob zaključku vsakega proizvodnega ciklusa.

Napajanje vzrejnih živali poteka s pomočjo temu posebej namenjenih kapalk (niplov), ki preprečujejo izgube, razlivanje in poslabšanje kvalitete vode ter ob tem zagotavljajo vselej zadostne količine sveže vode za pokrivanje potreb jarkic in nesnic (kapljični napajalni sistem). Kapalke so enakomerno razporejene okrog krmilnikov. Vsak dan se kapalke očistijo in v njih se zamenja voda. Ko se piščanec s kljunom dotakne kapalke, s tem dvigne zapiralni ventil in sprosti se kapljica vode iz podolžne cevi, v kateri je voda pod zmanjšanim pritiskom. Pri vzreji jarkic so kapalke nameščene tako, da jih je mogoče dvigovati (in spuščati) in s tem omogočiti jarkicam lahek dostop do vode.

Poraba pitne vode se meri s pomočjo vgrajenih pretočnih ur na vodovodnem sistemu pred vhodom v posamezni hlev. Poraba vode se evidentira na računalniku in vsako odstopanje za

več kot 20 % sproži alarm. V vseh hlevih se uporablja »VAL nipl sistem« in dozatorji za avtomatsko doziranje zdravil in vitaminov v vodo. Obratovanje kapalk (niplov) se redno preverja, linije kapalk pa se glede višine redno prilagajajo tako, da se vedno omogoči predvsem jarkicam in tudi nesnicam lahek dostop do pitne vode.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 8.1.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za učinkovito uporabo vode iz BAT 5, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe.

BAT 6 in BAT 7: Emisije odpadnih voda

Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda, opisana v BAT 6, je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b) Čim manjša poraba vode.
- c) Ločevanje neonesnažene deževnice od tokov odpadnih voda, ki jih je treba očistiti.

Na območju naprav so vsa dvorišča in transportne poti, ki bi bila lahko onesnažena zaradi transporta gnoja in krme, asfaltirana in jih je možno enostavno vzdrževati in čistiti. Manipulacijske poti, po katerih se transportira gnoj iz območja farme Ramuta in dovažajo krmne mešanice, so čim krajše oziroma takšne, da zagotavljajo optimalno organizacijo tehnološkega procesa vzreje jarkic in reje nesnic.

V napravah nastaja odpadna voda zaradi uporabe aparatov za visokotlačno čiščenje hlevov. Količina odpadnih voda je bistveno zmanjšana zaradi uporabe tehnik, kot sta predčiščenje (npr. mehansko suho čiščenje) in visokotlačno čiščenje. Odpadna voda nastaja ob visokotlačnem pranju vsakega od hlevov, in sicer enkrat letno pri pranju hleva za rejo nesnic in dvakrat letno pri pranju hleva za vzrejo jarkic.

Na območju naprav se vse nastale odpadne vode obdelujejo in odvajajo med seboj ločeno in ločeno od neonesnažene padavinske odpadne vode, in sicer:

- padavinska odpadna voda (neonesnažena padavinska odpadna voda) se s streh objektov na območju naprav vodi v ponikovalnice, ki so nameščene ob posameznih objektih,
- padavinska odpadna voda z utrjenih površin (dovodne poti, manipulacijske površine in parkirišča) se vodi preko lovilnikov olj v skladu s standardom SIST EN 858-2 v ponikovalnice,
- pralna odpadna voda, ki nastaja ob visokotlačnem pranju hlevov, se odvaja v posebne zbiralnike odpadne vode, ki so nameščeni ob vsakem hlevu, in od tam odvaža v nadaljnjo obdelavo v bioplinarni, in
- komunalna odpadna voda, ki nastaja v poslovnih prostorih s sanitarijami na lokaciji s parc. št. 418/1 k.o. Bučečovci, se odvaja v malo komunalno čistilno napravo.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 6 Zaključkov o BAT.

Upravljavec se je opredelil do tehnik iz BAT 7, vendar naslovni organ ugotavlja, da ta BAT ni relevanten, saj se odpadne pralne vode ne odvajajo kot odpadne vode, temveč se kot odpadek oddajajo v bioplinarno, kot je določeno v točki 7.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja in kot izhaja iz točke I./8 izreka te odločbe.

BAT 8: Učinkovita raba energije

Najboljša razpoložljiva tehnika za učinkovito rabo energije na kmetiji, opisana v BAT 8, je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi.
- b) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja, zlasti tam, kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.
- c) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali.
- d) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e) Uporaba izmenjevalnikov toplote. Uporabi se lahko eden od naslednjih sistemov:
  1. zrak-zrak;
  2. zrak-voda;
  3. zrak-zemlja.
- f) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h) Uporaba naravnega prezračevanja.

Upravljevec za učinkovito rabo energije uporablja kombinacijo tehnike visokoučinkovitih ogrevalnih sistemov, tehniko optimizacije ogrevalnih in prezračevalnih sistemov, tehniko izolacije sten in stropov ter tehniko uporabe energijsko učinkovite razsvetljave.

Ogrevajo se samo hlevi za vzrejo jarkic, in sicer od 4 do 5 tednov po vsaki od vselitev jarkic. Ogrevanje hlevov v času vzreje jarkic je izrednega pomena predvsem v prvem obdobju, ko se živali operjajo, kasneje ne igra več tako pomembne vloge. V prvih dneh je temperatura pod plinskim grelcem 33°C. S starostjo piščancev se temperatura znižuje. V starosti 24 do 27 dni je temperatura od 20 do 22°C in takšna ostane do konca vzreje. Temperatura se redno kontrolira in meri s termometrom, ki je v višini živali. Hlevi za vzrejo jarkic se ogrevajo s plinskimi grelci. Z njimi dosejajo v hlevu lokalno ogrete prostore, kjer si piščanci sami izbirajo toplotno okolje. Grelci so izdelani tako, da omogočajo na svoji delovni površini višjo temperaturo kot v samem prostoru, kar je zelo pomembno pri mladih živalih. Ustvarja se dvojni toplotni ambient. Uporabljajo se plinski grelci SHENANDOAH modela SG-HE/RZ, moč grelca je 11 kW. Plinski grelci SHENANDOAH se uporabljajo v štirih hlevih za vzrejo jarkic, in sicer po 8 grelcev na hlev. Dejanska letna poraba toplote za ogrevanje hlevov za vzrejo jarkic je glede na povprečno porabo goriva na tej farmi ocenjena na več kot 20 kWh/m³ ogrevane prostornine hlevov. Glede na razmeroma kratka letna ogrevalna obdobja, investicija v učinkovitejši ogrevalni sistem hlevov za vzrejo jarkic in/ali investicija v dodatne izolacije hlevov na tej lokaciji ekonomsko ni upravičena. V hlevih za nesnice ni potrebno zagotavljati ogrevanja notranjosti hleva, zato v hlevih za rejo nesnic ni dodatnih grelnih teles. Tudi v novem hlevu za rejo nesnic v tehnološki enoti A2 ne bo dodatnih grelnih teles.

Hlevi so standardne konstrukcije, gre za zaprte hleve z ventilatorji in prezračevalnimi odprtini. Grajeni so po tipskem projektu, kot pritlične zgradbe. Stene hleva zapirajo prostor, nosijo strop in streho. Nanje so vgrajene odprtine za dovod zraka in na čelnih stenah tunelski ventilatorji za odvod zraka (pomembno pri visokih temperaturah). Strop in streha sta povezana. Toplotna izolacija hleva je primerno urejena tako, da ne prihaja do prekomernih toplotnih izgub oziroma pregrevanja notranjosti hleva zaradi sončnega obsevanja.

V hlevih za vzrejo jarkic in v hlevih za rejo nesnic je vgrajen sistem za optimizacijo prezračevanja, ki zagotavlja dober nadzor temperature in da je tudi pozimi doseženo minimalno prezračevanje notranjosti hlevov. Ventilacija na objektih za vzrejo jarkic in rejo nesnic je stranska. Ventilatorji zrak iz hleva izsesavajo, sveži zrak pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija prezračevanja je računalniška na osnovi hlevske temperature. Zračne lopute na vseh objektih se odpirajo avtomatsko (računalniško) glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V poletnih mesecih se uporabljajo tunelski ventilatorji, ki imajo večjo moč pretoka zraka in s tem omogočijo hitrejše znižanje hlevske temperature. Na hlevih vgrajeni prezračevalni sistem zagotavlja odstranjevanje škodljivih snovi v notranjem zraku hlevov (ogljikov dioksid in amoniak) in prahu ter dovajanje

dovolj kvalitetnega zunanega zraka v notranjost hlevov. Pomembna onesnaževala notranjega zraka v hlevu so predvsem prah, amoniak, ogljikov dioksid in ogljikov monoksid ter vlaga. V vročem delu leta, ko so zunanje temperature zelo visoke (nad 27°C) in je relativna vlaga v zraku nizka (manj kot 50%), so živali še posebej izpostavljene stresu. V takih pogojih vgrajeni prezračevalni sistem obratuje pri svoji največji zmogljivosti prezračevanja notranjosti hlevov. Vsak hlev ima vzpostavljeno računalniško vodenje klime v notranjosti hleva (temperatura, vlaga), ki poleg parametrov kakovosti notranjega zraka beleži tudi porabo pitne vode in zagotavlja računalniško vodeno doziranje krme.

Kot izolacijski fasadni material se na hlevih uporabljajo sendvič plošče debeline 8 cm, prav tako je tudi kritina hlevov iz sendvič izolacijskih plošč s poliuretanskim polnilom, debeline 10 cm.

Osvetlitev notranjosti hleva ima pri vzreji nesnic izreden pomen. Z njo se stimulira spolna zrelost, od katere je odvisna nadaljnja nesna sposobnost bodočih nesnic. Za vzrejo jarkic je izdelan svetlobni program, s pomočjo katerega regulirajo svetlobo v hlevu. Svetlobni program v hlevih regulira računalnik. Nameščena so svetila z nizko uporabo energije: fluorescentne 36 W sijalke in LED sijalke moči 5 W, v treh linijah. Svetloba je stopenjska (regulacija je od 0 do 100%). Uporaba enih in drugih je kombinirana. V nesni fazi so živali že spolno zrele. Kokoši nesnice potrebujejo za optimalno proizvodnjo dovolj svetlobe (intenziteto in dolžino). Zunanja razsvetljava ima svetilke z 0% deležem svetlobnega toka navzgor. Razsvetljava se uporablja le zaradi varnosti in po potrebi in to v večini le takrat, ko se nakladajo stare kokoši in ko se polnijo hlevi z mladimi kokošmi. Večino svetilk se prižge oziroma ugasne samodejno na podlagi senzorjev, ki zaznavajo stopnjo svetlobe, zato so svetilke med jutrom in večerom ugasnjene. Vsak hlev ima dve svetilki po 30 W moči, kar znaša 60 W na hlev.

Poraba električne energije je odvisna od letnega časa, števila in starosti živali, klime v hlevu, krme. Največja poraba električne energije je v poletnih mesecih, v zimskih je manjša. Poraba je zelo odvisna od delovanja ventilatorjev, saj v poletnih mesecih delujejo z največjo zmogljivostjo in močjo (potrebno za hlajenje notranjosti hlevov s prezračevanjem). Poraba električne energije se spremlja preko avtomatskega računalniškega sistema. Na območju naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja sta dve transformatorski postaji - TP (160 kVA), na obeh lokacijah (na parcelah s parcelnima številoma: 475/4 in 418/2 k.o. 231 Bučečovci). Poraba električne energije je bila v letu 2015 okoli 260.000 kWh. Poraba električne energije se bo z novim hlevom za rejo nesnic v napravi A2 predvidoma povečala za približno 15% - 20%.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 8 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 8.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe.

BAT 9 in BAT 10: Emisije hrupa

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 9, za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je vzpostavitev in izvajanje načrta za obvladovanje hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa hrupa;
- (iii) postopek za odziv na dogodke, ki so povzročili povečan hrup;
- (iv) program za zmanjšanje hrupa, namenjen na primer opredelitvi virov hrupa, monitoringu emisij hrupa, opredelitvi prispevkov iz virov hrupa in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje hrupa;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, ki so povzročili povečan hrup, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Upravljavec ima v zvezi z obvladovanjem hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem vključen protokol za izvajanje monitoringa hrupa, na podlagi katerega se redno zagotavlja monitoring hrupa v predpisanih rokih. Na lokaciji naprav so bile opravljene meritve emisij hrupa in pripravljeno Poročilo o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju na podlagi meritev za vir Kmetijski objekt perutninske farme Ramuta na lokaciji Bučečovci. Na podlagi izračunanih vrednosti kazalcev hrupa v okolju z modelnim izračunom na podlagi računske metode po SIST ISO 9613-2 za industrijske vire hrupa je razvidno, da obratovanje virov hrupa na lokaciji naprave ne povzroča preseganja mejnih vrednostih kazalcev hrupa in koničnih ravni hrupa za vire hrupa za območje s IV. in III. stopnjo varstva pred hrupom.

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba izvajati tehnik, opisanih v BAT 9 Zaključka o BAT, saj v neposredni bližini naprav ni občutljivih sprejemnikov hrupa. Upravljavec pa mora izvajati obratovalni monitoring hrupa v okviru tehnike, opisane v BAT 9 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 10, za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki. V fazi načrtovanja naprave/kmetije so ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki zagotovljene z uporabo najmanjših standardnih razdalj.
- b) Lokacija opreme. Hrup se lahko zmanjša s:
  - (i) povečanjem razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo);
  - (ii) čim krajšimi cevmi za dovod krme;
  - (iii) postavitvijo posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji.
- c) Operativni ukrepi. Ti vključujejo ukrepe, kot so:
  - (i) zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem, če je to mogoče;
  - (ii) opremo upravlja izkušeno osebje;
  - (iii) izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi, če je to mogoče;
  - (iv) upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi;
  - (v) uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme, če je to mogoče;
  - (vi) čim manjša zunanja območja za strganje, da je hrup strgalnikov čim manjši.
- d) Tiha oprema. To vključuje opremo, kot so:
  - (i) visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno;
  - (ii) črpalke in kompresorji;
  - (iii) krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).
- e) Oprema za obvladovanje hrupa. To vključuje:
  - (i) opremo za zmanjševanje hrupa;
  - (ii) izolacijo vibracij;
  - (iii) zaprtje hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov);
  - (iv) zvočno izolacijo stavb.
- f) Zmanjševanje hrupa. Širjenje hrupa se lahko zmanjša z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike.

Upravljavec uporablja za preprečevanje oz. zmanjšanje emisij hrupa kombinacijo tehnike zagotovitve ustrezne razdalje, tehniko lokacije opreme, tehniko operativnih ukrepov in tehniko tihe opreme.

V fazi prostorskega načrtovanja naprav je bilo zagotovljeno, da so bližnje stavbe z varovanimi prostori dovolj oddaljene od hlevov, ki so vir hrupa. Severovzhodno ležeča naprava A1 za vzrejo jarkic meji na naselje Bučečovci s stanovanjskimi stavbami, ki so občutljive za hrup,

medtem ko se jugozahodno ležeča naprava A2 za rejo nesnic nahaja na nenaseljenem območju tako, da je najbližja stanovanjska stavba v naselju Dobrava na oddaljenosti približno 400 m od hlevov naprave A2. Na obravnavanem območju je prisoten tudi hrup ozadja zaradi prometa po bližnji avtocesti ter občasno tudi hrup zaradi lokalnega cestnega prometa.

Na območju naprav so glavni viri hrupa ventilatorji za prezračevanje hlevov, hrup pa povzročata tudi sistema za transport gnoja in krme iz silosov v hleve. Pomembni viri hrupa severovzhodno ležeče naprave A1 za vzrejo jarkic, ki je najbližja občutljivim sprejemnikom, to je stavbam z varovanimi prostori v naselju Bučečovci, so čelni aksialni ventilatorji, strešni ventilatorji in silosi z reduktorji za dobavo hrano. Na hlevu 1 (N1) in hlevu 3 (N3) je na pročelju instaliranih 6 aksialnih ventilatorjev, na hlevu 4 (N4) in hlevu 6 (N6) pa je po 8 aksialnih ventilatorjev in po 5 oziroma 6 strešnih ventilatorjev za obratovanje v zimskem času, ko so zunanje temperature nižje in je težje zagotavljati primerne pogoje za vzrejo nesnic. Navedena oprema je umeščena na dovolj veliki razdalji od najbližjih stavb z varovanimi prostori tako, da raven hrupa ne povzroča preseganja predpisanih mejnih vrednosti. Silosi za skladiščenje krme so umeščeni tik ob posameznemu hlevu tako, da so cevi za dovod krme čim krajše. Krma iz silosov za krmo se transportira v hleve neposredno tako, da za transport krme vozila ne uporabljajo, razen v primeru polnjenja silosov, ko vozila pripeljejo krmo na območje naprave iz obratov za proizvodnjo krme.

Hlevi so praviloma stalno zaprti, prezračevanje hlevov z ventilatorji pa je avtomatizirano. Z opremo upravljajo za to pooblaščen delavci, ki so tudi ustrezno šolani. Ponoči in med vikendi ne poteka nobena aktivnost polnjenja silosov, čiščenja hlevov ali druga aktivnost, ki se sicer pri vzreji jarkic in reji nesnic izvaja občasno. Program rednega vzdrževanja in nadzora pravilnega obratovanja ventilatorjev za prezračevanje hlevov, ki je namenjen tudi zmanjšanju hrupa, se redno izvaja. Upravljanje transportnega sistema za gnoj in krmo je avtomatizirano tako, da je čas praznega hoda transportnih trakov in polžnih transporterjev ustrezno zmanjšan. Konstrukcija transportnega sistema za gnoj zagotavlja čim manjšo emisijo hrupa strgalnikov.

Za prezračevanje hlevov se uporabljajo ventilatorji z visoko učinkovitostjo. Ventilatorji za prezračevanje hleva so frekvenčno regulirani in delujejo vedno na spodnji meji zahtev po prezračevanju. Črpalke in kompresorji se ne uporabljajo. Za krmljenje živali se uporabljajo pasivni krmilniki za hranjenje po želji.

Oprema za vzrejo jarkic in rejo nesnic ne povzroča vibracij, hrup ventilatorjev za prezračevanje hlevov pa tudi ni tako močan, da bi bila potreba po vgradnji opreme za nadzor nad hrupom. Ukrepi BAT 10 pod točko »e« se štejejo za neustrezne ukrepe. Zagotovljeno je, da so bližnje stavbe z varovanimi prostori dovolj oddaljene od hlevov farme, ki so vir hrupa, kar je razvidno iz Poročila o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju. Raven hrupa iz farme naprave ne presega predpisanih mejnih vrednosti, kar bi narekovalo izvedbo ukrepov za zmanjšanje širjenja hrupa z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike. Ukrepi BAT 10 pod točko »f« se zato štejejo za nerelevantne ukrepe.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 10 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 4.1.2.a izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10, kot izhaja iz točke I./4 izreka te odločbe.

BAT 11: Emisije prahu

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 11, za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje nastanka prahu v stavbah za živali. V ta namen se lahko uporabi kombinacija naslednjih tehnik:
1. uporaba bolj grobega materiala za nastilj (npr. dolgih slamnatih bilk ali lesnih oblancev namesto narezane slame);
  2. nanos svežega nastilja z uporabo tehnike za manj prašno nastiljanje (npr. ročno);
  3. uporaba sistema za hranjenje po želji;
  4. uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin ali veziv v sisteme za suho krmo;
  5. opremljanje skladišč za suho krmo, ki se polnijo pnevmatsko, z ločevalniki za prah;
  6. zasnova in delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v objektih.
- b) Zmanjšanje koncentracije prahu v objektih z uporabo ene od naslednjih tehnik:
1. razprševanje vodne meglice;
  2. razprševanje olja;
  3. ionizacija.
- c) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka, kot so:
1. vodni filter;
  2. suhi filter;
  3. mokri pralnik z vodo;
  4. mokri pralnik s kislino;
  5. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
  6. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
  7. biofilter.

Upravljaavec uporablja tehniko zmanjšanja nastanka prahu v hlevih.

Kot nastilj se za vzrejo jarkic in rejo nesnic uporabljajo lesni oblanci in drobni sekanci. Pred vsako od dveh vselitev se ročno nastelje minimalna količina (1 cm) nastilja, v času vzreje in reje se zagotavlja redno prezračevanje in sušenje stelje z iztrebki. Večina od letne uporabe 350 m³ (oziroma 111 t letno) stelje se uporabi za vzrejo jarkic (92 %), preostanek (8 %) nastilja pa se uporabi za rejo nesnic. Lesni oblanci in drobni sekanci se ročno nastiljajo pred vsako od vselitev perutnine v hleve. Za hranjenje se uporabljajo pasivni krmilniki za hranjenje po želji. Uporablja se peletirana krma, kar zagotavlja najmanjšo mogoče nastajanje prahu pri krmljenju.

Siloski za skladiščenje krme so opremljeni z oddušniki, ki se zaključijo s filtrno vrečo za prestrazanje izstopnega prahu. Zasnova prezračevalnega sistema in avtomatsko krmiljenje sistema za prezračevanje notranjosti hlevov zagotavljata delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih.

Ventilacija na hlevih je stranska. Ventilatorji zrak iz hleva izsesavajo, sveži zrak pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je računalniška na osnovi temperature zraka v notranjosti hleva. Zračne lopute na vseh objektih se odpirajo avtomatsko (računalniško) glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V poletnih mesecih uporabljajo tunelske ventilatorje, ki imajo večjo moč pretoka zraka in s tem omogočijo hitrejšo znižanje hlevske temperature.

Naslovni organ je presodil, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 11 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11, kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe.

BAT 12 in BAT 13: Emisije vonjav

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 12, za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav s kmetije je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa vonjav;
- (iii) postopek za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- (iv) program za preprečevanje in odpravo vonjav, namenjen na primer opredelitvi vira ali virov, monitoringu emisij vonjav (glej BAT 26), opredelitvi prispevkov iz virov vonjav in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje vonjav;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Ukrepi, navedeni v BAT 12, so ustrezni le za primere, ko se pričakuje in/ali je dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami. V primeru vzreje jarkic je obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami manj pričakovana, ker:

- vzreja jarkic, ki se izvaja v hlevih naprave A1, ki je najbliže občutljivim sprejemnikom (stanovanjske stavbe naselja Bučečovci), povzroča precej manjše emisije onesnaževal kot reja nesnic,
- so hlevi za vzrejo jarkic letno zasedeni le okoli 79 % (2,5 ciklusov letno v trajanju 16 tednov ciklusa vzreje jarkic letno).

Stavbe z varovanimi prostori so oddaljene od centroida hlevov za rejo nesnic v napravi A2 več kot 400 m.

Ker so hlevi naprave A2 za rejo nesnic več kot 400 metrov oddaljeni od občutljivih sprejemnikov (stanovanjskih stavb), so v okvir sistema ravnanja z okoljem vključeni predvsem ukrepi, ki se nanašajo na zmanjševanje širjenja vonjav iz hlevov in opreme naprave A1 za vzrejo jarkic.

V zvezi z zmanjšanjem emisije vonjav iz naprav so v okvir sistema ravnanja z okoljem vključeni naslednji elementi:

- iii. protokol za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- iv. program za preprečevanje in odpravo vonjav, ki opredeli, da je sistem prezračevanja hlevov ter začasno skladiščenje gnoja vir vonjav in da je treba za zmanjšanje emisije vonjav izvajati predvsem naslednje ukrepe:
  - med skladiščenjem se gnoj ne premetava ali preklada, ker se gnoj na površini zaskorji, kar preprečuje emisijo vonjav,
  - pri praznjenju skladišča in natovarjanju gnoja na vozila je treba zagotoviti, da se nakladanje gnoja izvede hitro in brez njegovega nepotrebne premetavanja in drobljenja;
- v. pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in njihove odprave ter razširjanje znanja o takih dogodkih.

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 13, za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki.

- b) Uporaba sistema nastanitve, pri katerem se izvaja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:
- živali in površine naj bodo suhe in čiste (npr. krma naj se ne raztresa, na območjih za ležanje na delno rešetkastih tleh naj ne bo iztrebkov);
  - zmanjšanje emisijske površine gnoja (npr. uporaba kovinskih ali plastičnih letvic, kanalov z zmanjšano izpostavljenostjo površino gnoja);
  - pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče;
  - znižanje temperature gnoja (npr. s hlajenjem gnojevke) in notranjega okolja;
  - zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja;
  - v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo:
- povišanje odvoda (npr. odvod izstopnega zraka nad ravnijo strehe, dimniki, preusmeritev odvoda zraka skozi sleme namesto skozi nižje ležeče dele sten);
  - povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod;
  - učinkovita postavitvev zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir);
  - dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom;
  - razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov;
  - usmeritev osi slemena v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.
- d) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
1. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
  2. biofilter;
  3. dvofazni ali trifazni sistem za čiščenje zraka.
- e) Uporaba ene od naslednjih tehnik za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije:
1. pokritje gnojevke ali hlevskega gnoja med skladiščenjem;
  2. postavitvev gnojišča tako, da se upošteva glavna smer vetra, in/ali sprejetje ukrepov za zmanjšanje hitrosti vetra okoli gnojišča in nad njim (npr. drevesa, naravne ovire);
  3. čim manj mešanja gnojevke.
- f) Predelava gnoja z eno od naslednjih tehnik, da se čim bolj zmanjšajo emisije vonjav med (ali pred) raztresanjem:
1. aerobna presnova (prezračevanje) gnojevke;
  2. kompostiranje hlevskega gnoja;
  3. anaerobna presnova.
- g) Uporaba ene od naslednjih tehnik za raztresanje gnoja ali njune kombinacije:
1. razdelilnik za nanos gnojevke v pasovih, plitvo vbrizgavanje ali globoko vbrizgavanje gnojevke;
  2. čim prejšnje vmešanje gnojevke.

Upravljevec uporablja za preprečevanje in zmanjšanje emisij vonjav tehniko, ki zagotavlja, da so živali in površine suhe in čiste, ker se krma ne raztresa in so na območju za ležanje nesnic v volierah oziroma zadrževanje nesnic v kletkah rešetkasta tla brez iztrebkov. Zaradi zmanjšanja emisijske površine gnoja je v hlevih za rejo nesnic pod vsako vrsto volier oziroma pod vsako vrsto obogatenih kletk pri baterijski reji nameščen transportni trak za odstranjevanje iztrebkov iz hleva. V hlevu se gnoj ne zadržuje, tako da je emisija onesnaževal zmanjšana na najmanjši mogoči obseg. Iz vseh hlevov za rejo nesnic se iztrebki enkrat tedensko odstranjujejo in se s transportnimi trakovi odvedejo na enotno izhodno mesto iz hleva, kjer se neposredno naložijo na vozila za prevoz gnoja za neposredno uporabo na kmetijskih zemljiščih. Praviloma se gnoj na območju naprav ne skladišči. V primeru zastojev pri neposredni uporabi gnoja ali v primeru

neugodnih vremenskih razmer se gnoj začasno skladišči na območju naprave A1 v hlevu 2 (N2) ali v hlevu 5 (N5). Gnoj se izjemoma skladišči v pokritem in naravno prezračevanem hlevu, kjer se zaskorji, s čimer se zmanjšuje emisije onesnaževal iz gnoja. Tehnika vzreje jarkic v hlevih za talno rejo z globokim nastiljem in tehnika reje nesnic v hlevih za baterijsko rejo in nebaterijsko rejo v volierah, ki je uporabljena v hlevih, zagotavlja, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji. Odvod odpadnega zraka iz hlevov je skozi stene objekta. Za prezračevanje notranjosti hlevov so na vsakem hlevu na čelnih stenah nameščeni ventilatorji.

Na hlevih naprave A1 za vzrejo jarkic, ki so najbližje občutljivim sprejemnikom, je razpršitev izstopnega zraka na strani hleva, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov (stran od najbližjih stanovanjskih stavb).

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, določenih v točkah b) in c) BAT 13 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije iz BAT 13, kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe.

BAT 14 in BAT 15: Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 14, za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa hlevskega gnoja.
- b) Pokritje kupov hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.

Upravljavec uporablja za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja kombinacijo tehnike zmanjšanja razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja in tehnike skladiščenja posušenega hlevskega gnoja v hlevu. Pri skladiščanju gnoja v pokritem in naravno prezračevanem hlevu 2 (N2) ali hlevu 5 (N5) naprave A1 za vzrejo jarkic se uporablja ukrep zmanjšanja razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja tako, da se gnoj skladišči na vodo neprepustnih tleh hleva ter tako, da je do višine 1 m z vseh štirih strani obdan z betonsko steno.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki sta določeni v točkah a) in c) BAT 14 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 2.1.5 in 7.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča za gnoj iz BAT 14, kot izhaja iz točk I./2 in I./8 izreka te odločbe.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 15, za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik, in sicer v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

- a) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.
- b) Uporaba betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odtekle tekočino.
- d) Izbira skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.
- e) Shranjevanje hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Upravljavec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj kombinacijo tehnike skladiščanja posušenega hlevskega gnoja v hlevu

in tehnike izbire skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.

Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja (gnoj ima okoli 50 % vlago) se izjemoma (v primeru zastojev pri njegovi neposredni uporabi ali neugodnih vremenskih razmer) izvaja v hlevu 2 (N2) in v hlevu 5 (N5) naprave A1 za vzrejo jarkic. Razpoložljiva zmogljivost začasnega skladiščenja v hlevu 2 (N2) in v hlevu 5 (N5) omogoča, da se čas raztresanja prilagodi potrebi po dušiku za posamezne poljščine.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki sta določeni v točkah a) in d) BAT 15 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 7.1, 7.2 in 7.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj iz BAT 15, kot izhaja iz točke 1./8 izreka te odločbe.

BAT 16, BAT 17 in BAT 18: Emisije iz skladišča za gnojevko

V napravah iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Naslovni organ je presodil, da za upravljavca BAT 16, BAT 17 in BAT 18 niso relevantni.

BAT 19: Predelava gnoja na kmetiji

V napravah iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne izvaja predelava gnoja.

Naslovni organ je presodil, da za upravljavca BAT 19 ni relevanten.

BAT 20, BAT 21, BAT 22: Rztresanje gnoja

Upravljavec gnoja ne rztrosa. Gnoj, ki nastaja v napravah iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, se predaja uporabnikom, pri čemer so pogoji uporabe opredeljeni s pogodbo.

Naslovni organ je presodil, da za upravljavca BAT 20, BAT 21 in BAT 22 niso relevantni.

BAT 23: Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 23, za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine je ocena ali izračun zmanjšanja emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na farmi.

Za oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik štejejo naslednje ocene zmanjšanja emisij amoniaka:

- ocena zmanjšanja emisij amoniaka iz vzreje jarkic v hlevih naprave A1,
- ocena zmanjšanja emisij amoniaka iz reje nesnic v hlevih naprave A2,
- ocena zmanjšanja emisij amoniaka pri skladiščenju gnoja.

Zmanjšanje emisij amoniaka zaradi uporabe najboljših razpoložljivih tehnik pri vzreji jarkic v štirih hlevih naprave A1 je ocenjeno na 0,1449 kg NH₃/prostor za jarkico na leto.

Zmanjšanje emisij amoniaka zaradi uporabe najboljših razpoložljivih tehnik pri reji nesnic v napravi A2 v hlevih za baterijsko rejo nesnic je ocenjeno na 0,0004 kg NH₃/prostor za nesnico na leto.

Zmanjšanje emisij amoniaka zaradi uporabe najboljših razpoložljivih tehnik pri reji nesnic v napravi A2 v hlevih za rejo nesnic v volierah (nebaterijska reja nesnic) je ocenjeno na 0,0701 kg NH₃/prostor za nesnico na leto.

Zmanjšanje emisij amoniaka zaradi uporabe najboljših razpoložljivih tehnik pri skladiščenju gnoja v pokritih in zaprtih prostorih hleva 2 (N2) in hleva 5 (N5) naprave A1 je ocenjeno na 0,0349 kg NH₃-N/nesnico na leto.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe je naslovni organ v točki 8.1.7 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo nesnic iz BAT 23.

BAT 24, BAT 25, BAT 26, BAT 27 in BAT 29: Monitoring emisij in parametrov procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 24, je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali. Vsako leto enkrat.
- b) Ocena za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Vsako leto enkrat.

Upravljavec uporablja za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Navedeni monitoring izvaja enkrat na leto.

Za oceno skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, upravljavec za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi pridobivanje ustreznih podatkov in enkrat letno izvedbo izračuna skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi naslednjih zbranih podatkov:

- zasedenost hlevov,
- količina gnoja v posameznem proizvodnem ciklusu,
- trajanje posameznega proizvodnega ciklusa,
- povprečno število živali v proizvodnem ciklusu,
- vsebnost dušika v gnoju,
- količina uporabljenega nastilja v ciklusu,
- vsebnost dušika v nastilju,
- vsebnost fosforja v nastilju,
- izpust amoniaka v zrak iz hlevov in gnojišča.

Ocena skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, se izvede ločeno za vsako napravo, A1 in A2, ker gre v napravi A1 za vzrejo jarkic in v napravi A2 za rejo nesnic.

Za izdelavo ocene skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, se enkrat letno izmeri vsebnost dušika in fosforja v reprezentativnem zbirnem vzorcu gnoja, ko se ta še nahaja v hlevih za vzrejo jarkic oziroma takoj po tem, ko se ga odstrani iz hlevov za rejo nesnic. Zbirni vzorec gnoja je reprezentativen, ker ga tvorijo vzorci, odvzeti z najmanj 10 različnih mest v hlevih (v zvezi z vsebnostjo dušika in fosforja v gnoju iz vzreje jarkic) in globin v kupu kokošnjega gnoja (v zvezi z vsebnostjo dušika v gnoju iz reje nesnic).

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba določati skupnega izločenega dušika in fosforja iz preglednic 1.1 in 1.2 v BAT 3 in BAT 4 za napravo A1, saj se skupni izločeni dušik in fosfor ne uporabljata za jarkice. Tudi s tem povezan monitoring, opisan v BAT 24 Zaključka o BAT, se ne uporablja za jarkice. Naslovni organ je nadalje presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za rejo nesnic, ki je določena v točki b) BAT 24 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 8.1.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, za nesnice iz BAT 24, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 25, je monitoring emisij amoniaka v zrak z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Ocena z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Vsako leto enkrat.
- b) Izračun na podlagi merjenja koncentracije amoniaka in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov ISO, nacionalnih ali mednarodnih standardov ali drugih metod, s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Vsakokrat, ko se pojavijo bistvene spremembe vsaj enega od naslednjih parametrov: vrste živali, ki se redijo na kmetiji in sistema nastanitve.
- c) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Vsako leto enkrat.

Upravljaec uporablja pri monitoringu emisij amoniaka v zrak tehniko ocene z uporabo masne bilance na podlagi podatkov o izločanju in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem.

Ocenjevanje emisij amoniaka v zrak upravljaec izvede enkrat na leto ob izdelavi poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak, in sicer ločeno za vsako napravo A1 in A2. Izbrana tehnika ocenjevanja emisij amoniaka v zrak temelji na izračunu emisij skupnega amoniakovega dušika iz gnoja, ki zajame emisije dušika v amoniakovi obliki in emisije dušika v amonijski obliki. Pri ocenjevanju emisijskih izgub v posamezni fazi ravnanja z gnojem se uporabljajo emisijski faktorji, ki se nanašajo na referenčne načine reje perutnine, skladiščenje gnoja in raztrosa gnoja. Korekcijski faktorji se uporabljajo za dodatne tehnične ukrepe za zmanjšanje emisij v okviru posameznega načina reje perutnine, skladiščenja gnoja in raztrosa gnoja.

Za ocenjevanje emisij amoniaka iz proizvedenega gnoja upravljaec za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi enkrat letno izvedbo izračuna emisij amoniaka na podlagi naslednjih pridobljenih podatkov o obratovanju in načinu reje perutnine:

- zasedenost hlevov,
- izločanje dušika,
- emisijski faktorji za način reje perutnine in skladiščenje gnoja,
- korekcijski faktorji za dodatne tehnične ukrepe za zmanjšanje emisij v okviru posameznega načina reje perutnine in skladiščenja gnoja.

Naslovni organ je presodil, da upravljaec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 25 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo za monitoring emisij amoniaka v zrak iz BAT 25, kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 26 je redni monitoring emisij vonjav v zrak.

V bližini naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov za vonjave (ni stavb z varovanimi prostori, v katerih se ljudje zadržujejo dlje časa).

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike glede emisije vonjav, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 26 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 27, je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi

standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Enkrat na leto.

b) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Enkrat na leto.

Upravljavec kot najboljšo razpoložljivo tehniko za monitoring emisij prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za živali uporablja tehniko ocene z uporabo emisijskih faktorjev enkrat letno.

V okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije v zrak pooblaščen izvajalec obratovalnega monitoringa v skladu s »Programom obratovalnega monitoringa in vrednotenja emisije v zrak« oceni emisije prahu iz hlevov na podlagi emisijskih faktorjev, pridobljenih iz evropskih priznanih smernic za vzrejo jarkic in reje nesnic, kot je dokument BREF IRPP (2017). Pri uporabi emisijskih faktorjev se v okviru obratovalnega monitoringa upoštevajo zlasti morebitne bistvene spremembe pri številu letnih ciklusov ter številu perutnine znotraj posameznega ciklusa pri vzreji jarkic ali reji nesnic ter bistvene spremembe pri tehnikah, ki se uporabljajo za nastanitev perutnine v hlevih.

Ocena, izdelana z uporabo emisijskih faktorjev, je opravljena vsako leto enkrat, za vsako kategorijo živali.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki b) BAT 27 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.3.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo za monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali iz BAT 27, kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 29, je monitoring naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- a) Poraba vode.
- b) Poraba električne energije.
- c) Poraba goriva.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini.
- e) Poraba krme.
- f) Proizvodnja gnoja.

Upravljavec evidentira porabo vode z uporabo števecv ločeno za vsak hlev posebej. Proces, pri katerih se porablja voda, sta dva: oskrba perutnine s pitno vodo in visokotlačno čiščenje hlevov.

Poraba električne energije se evidentira z uporabo števecv za celotno farmo. Porabe električne energije v hlevih ni treba spremljati ločeno od drugih naprav na farmi, ker so glavni procesi, pri katerih se porablja električna energija, prezračevanje in razsvetljava hlevov.

Poraba goriva (utekočinjen plin) se evidentira z uporabo računov o nabavi tega goriva, ki je namenjen časovno omejenemu ogrevanju hlevov za vzrejo jarkic v prvih nekaj tednih po vselitvi jarkic.

V zvezi z obratovanjem naprave A1 za vzrejo jarkic upravljavec evidentira število prejetih in oddanih jarkic ob vselitvi hlevov oziroma praznjenju hlevov, pri čemer se upošteva tudi pogin jarkic v obdobju posameznega ciklusa vzreje jarkic.

V zvezi z obratovanjem naprave A2 za rejo nesnic upravljavec evidentira število prejetih in oddanih nesnic ob vselitvi hlevov oziroma praznjenju hlevov, pri čemer se upošteva tudi pogin nesnic v obdobju posameznega ciklusa reje nesnic.

Upravljavec evidentira porabo krme z uporabo podatkov iz dobavnic krme posebej za vzrejo jarkic v napravi A1 in posebej za rejo nesnic v napravi A2.

Upravljavec evidentira proizvodnjo gnoja na podlagi podatkov o prostornini oddanega gnoja v nadaljnjo obdelavo ter rezultatov analiz o oddanem gnoju, v katero so vključene tudi meritve

gostote in vlažnosti gnoja. Evidentiranje proizvodnje gnoja se izvaja posebej za napravo A1 za vzrejo jarkic in posebej za napravo A2.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, določene v BAT 29 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe, je naslovni organ v točki 8.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini, porabe krme in proizvodnje gnoja iz BAT 29.

B. Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine

BAT 31: Emisije amoniaka iz bivalnih objektov za perutnino

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 31, za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za nesnice, plemenske brojlerje ali jarkice je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Odstranjevanje gnoja s trakovi (v primeru sistemov baterijske reje z obogatenimi ali neobogatenimi kletkami) z vsaj:
  - eno odstranitvijo na teden s sušenjem z zrakom ali
  - dvema odstranitvama na teden brez sušenja z zrakom;
- b) V primeru nebaterijskih sistemov:
  0. Sistem prisilnega prezračevanja in nepogosto odstranjevanje gnoja (v primeru globokega nastilja z jamo za gnoj) le, če se uporablja v kombinaciji z dodatnim ukrepom za ublažitev, npr. z:
    - doseganjem velike vsebnosti suhe snovi v gnoju,
    - sistemom za čiščenje zraka.
  1. Trak za gnoj ali strgalnik (v primeru globokega nastilja z jamo za gnoj).
  2. Umetno sušenje gnoja z zrakom prek cevi (v primeru globokega nastilja z jamo za gnoj).
  3. Umetno sušenje gnoja z zrakom z uporabo perforiranih tal (v primeru globokega nastilja z jamo za gnoj).
  4. Trakovi za gnoj (v primeru volier).
  5. Umetno sušenje nastilja z uporabo notranjega zraka (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- c) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
  1. mokri pralnik s kislino;
  2. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
  3. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

Upravljavec uporablja tehniki za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak, in sicer tehniko odstranjevanje gnoja s trakovi in sistem prisilnega prezračevanja in nepogosto odstranjevanje gnoja v kombinaciji z doseganjem velike vsebnosti suhe snovi v gnoju.

V treh hlevih naprave A2 (N14, N15 in N16) se izvaja reja nesnic v volierah, ki so opremljene s trakovi za gnoj, ki zagotavljajo odstranjevanje gnoja iz hlevov od 1x do 2x tedensko, pri čemer sta dva hleva opremljena z volierami, ki imajo na tleh nastilj (novi hlev N14 in N15), in en hlev brez nastilja oziroma z rešetkastimi tlemi (N16).

Druga tehnika se izvaja z dvema odstranitvama gnoja na teden brez dodatnega sušenja z zrakom v hlevih za baterijsko rejo nesnic v napravi A2 za rejo nesnic, in sicer v hlevu N11 in v hlevu N13 za nesnice.

Ista tehnika se izvaja v vseh štirih hlevih naprave A1 (N1, N3, N4 in N6) za vzrejo jarkic, ki so opremljeni za talno rejo z globokim nastiljem in v katerih se odstranjuje gnoj samo ob zaključku

ciklusa vzreje jarkic (115 dni). V teh hlevih za vzrejo jarkic se s prezračevanjem notranjosti hleva dosega velike vsebnosti suhe snovi v gnoju.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki so določene v točkah a) ter b0) in b4) BAT 31 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe, je naslovni organ v točki 2.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil tehniko za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za jarkice in nesnice in v točki 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v Preglednici 1 določil mejni vrednosti emisijskih faktorjev za določitev emisije dušika, izražena kot NH₃, iz Preglednice 3.1 BAT 31.

Naslovni organ je v postopku ugotovil, da upravljavec izkazuje skladnost z Zaključki o BAT za novi del naprave – hlev 4 (N14) in tudi za obe obstoječi napravi, A1 in A2 iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, zato ob upoštevanju dejstva, da posameznega hleva pri večini zaključkov o BAT ni smiselno obravnavati ločeno od preostalega dela naprave, ni določil prehodnega roka za uveljavitev Zaključkov o BAT za obstoječi del naprave, temveč je štel, da obe napravi v celoti izkazujeta skladnost z Zaključki o BAT.

IV.

Vsebina okoljevarstvenega dovoljenja je določena v 74. členu ZVO-1 in 24. členu Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Skladno z desetim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, se glede vprašanj o obsegu in vsebini okoljevarstvenega dovoljenja, ki niso urejena s to uredbo, uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave.

Naslovni organ je ugotovil, da naprava obratuje v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje naprave iz ZVO-1, Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, zato je upravljavcu na podlagi dvanajstega odstavka 77. člena in 1. točke prvega odstavka 78. člena ZVO-1 izdal odločbo o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja.

Zaradi spremembe predpisov, navedenih v točki I obrazložitve te odločbe, je naslovni organ po uradni dolžnosti

- v točkah I./2, I./5, I./7, I./8, I./10, I./11, I./13, I./16 in I./17 izreka te odločbe spremenil točke 2.1, 2.2, 4.3, 6.1, 6.2, 7, 8, 9, 10.2, 11.1 in 11.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja,
- v točkah I./2, I./4, I./7, I./9 in I./15 izreka te odločbe dodal točke 2.3, 2.4, 4.1.2.a, 6.3, 7.a in 10.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja in
- v točkah I./6, I./12, I./14, I./18 in I./19 izreka te odločbe črtal točke 5, 10.1, 10.3, 11.4 in 12 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Na podlagi pravnih podlag, ki so navedene v nadaljevanju obrazložitve te odločbe, je naslovni organ določil zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak, zahtevami za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak, obveznosti v zvezi s poročanjem o emisijah snovi v zrak, obveznosti v zvezi s poročanjem za emisije snovi v vode, zahteve v zvezi z emisijami snovi v vode, zahteve v zvezi z emisijami hrupa, obveznosti v zvezi z izvajanjem prvega ocenjevanja, obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa, zahteve glede ravnanja z odpadki, zahteve za ravnanje z nastalim hlevskim gnojem in pralnimi vodami, zahteve v zvezi s preprečevanjem emisij snovi v tla in podzemne vode, druge ukrepe v zvezi z obratovanjem naprave, druge

posebne pogoje za obratovanje naprave in obveznost obveščanja o spremembah ter ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami ter za zmanjševanje njihovih posledic.

Naslovni organ je glede na Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolja, ki je pričela veljati dne 7. 7. 2018, upošteval prvi odstavek 24. člena citirane uredbe, iz katerega izhaja, da se okoljevarstvena dovoljenja, izdana na podlagi 68. člena ZVO-1, štejejo za okoljevarstvena dovoljenja, izdana v skladu s to citirano uredbo, zato je spreminjal po uradni dolžnosti točko 4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja le zaradi zaključkov o BAT in Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je na podlagi vloge upravljavca spremenil točko 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./1 izreka te odločbe, in sicer je na novo določil oznake tehnoloških enot skladno s podatki iz vloge upravljavca.

Naslovni organ je spremenil točko 2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe in kot je obrazloženo v nadaljevanju.

Naslovni organ je v točki 2.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi tretjega odstavka 33. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Naslovni organ je v točki 2.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije celotnega prahu v zrak na podlagi 34. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Naslovni organ je v točki 2.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za zmanjševanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali na podlagi točke a) BAT 11 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 2.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav iz naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točk b) in c) BAT 13 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 2.1.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za zmanjševanje emisije amoniaka iz skladišča za hlevski gnoj na podlagi točk a) in c) BAT 14 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 2.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil tehniko reje za posamezno kategorijo živali oziroma tehniko za zmanjševanje emisije amoniaka iz posameznih bivalnih objektov za vzrejo jarkic in rejo nesnic, s katero upravljavec dosega raven emisij amoniaka za posamezno rejo iz Preglednice 1 iz točke 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točk a), b0) in b4) ter Preglednice 3.1 BAT 31 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je zahteve v zvezi z gorivom in obratovalnim časom v točkah 2.1.7 in 2.1.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil na podlagi 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Naslovni organ je v točki 2.2.1 izreka tega dovoljenja določil mejne vrednosti emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH₃, v zrak glede na vrsto nastanitve na podlagi Preglednice 3.1, BAT 31, Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 2.3.1 in 2.3.2 izreka tega dovoljenja določil zahtevo v zvezi z načinom izvajanja monitoringa emisij snovi v zrak na podlagi točke a) BAT 25 za amoniak in na podlagi točke b) BAT 27 za celotni prah Zaključka o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev ter v povezavi z 31. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Tehnika za monitoring amoniaka je določena z oceno masne bilance in za monitoring prahu z oceno na podlagi emisijskih faktorjev, ki jih je upravljavec pridobil na podlagi podatkov, določenih v skladu z referenčnim dokumentom Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017.

Naslovni organ je v točki 2.3.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil, da upravljavcu ni treba izvajati obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz diesel agregatov v primeru uporabe za pogon zasilnega napajanja na podlagi tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev z notranjim izgorevanjem.

Naslovni organ je v točkah 2.4.1 in 2.4.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojev za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je spremenil točko 3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./3 te odločbe in kot je obrazloženo v nadaljevanju.

Naslovni organ je v točki 3.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahtevo na podlagi navedbe iz vloge upravljavca, da bo pralne odpadne vode zbiral in oddajal kot odpadke v bioplinarno.

Naslovni organ je v skladu s 26. členom Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo ter na podlagi podatkov iz vloge določil podatke o lokaciji iztoka in največjih količinah odpadne vode v točki 3.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Naslovni organ je obveznost izvedbe prvih meritev na komunalni čistilni napravi (v nadaljevanju: MKČN) iz točke 3.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil na podlagi 29. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Obveznost glede pregleda MKČN oziroma izvedbe meritev emisij na iztoku iz MKČN, ki nadomeščajo ta pregled, določeno v točki 3.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, je naslovni organ določil na podlagi drugega odstavka 28. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Vrsto in število meritev pri izvedbi meritev emisij na iztoku iz MKČN – v kolikor se upravljavec odloči za izvedbo teh meritev namesto za pregled MKČN - iz točke 3.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je naslovni organ določil na podlagi šestega in sedmega odstavka 17. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, čas vzorčenja pa je naslovni organ določil v skladu s 5., 6., 12. in 13. členom Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda.

Nabor in mejne vrednosti parametrov pri izvedbi prvih meritev za MKČN, določene v Preglednici 2 iz točke 3.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja in pri izvedbi meritev emisij na iztoku iz MKČN – v kolikor se upravljavec odloči za izvedbo teh meritev namesto za pregled - določen v Preglednici 3 iz točke 3.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, so določene na podlagi 5. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda ter 8. člena

Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Naslovni organ je na podlagi javno dostopne aplikacije Atlas okolja ugotovil, da se na tej MKČN ne čisti komunalna odpadna voda iz aglomeracije, zaradi česar zadostuje primerno čiščenje.

Obdobje izvedbe prvega pregleda MKČN (po izvedbi prvih meritev) iz točke 3.1.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je naslovni organ določil ob upoštevanju določil šestega odstavka 17. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Obveznost predložitve analiznega izvida opravljenih prvih meritev na iztoku iz MKČN, skupaj z izpolnjenim obrazcem »Poročilo o prvih meritvah za MKČN z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE« iz Priloge 5 Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ki ga lahko izpolni upravljavec sam, določeno v točki 3.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, je naslovni organ predpisal na podlagi petega in šestega odstavka 20. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda, upoštevajoč tretji odstavek 7. člena ter drugi in osmi odstavek 8. člena Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (Uradni list RS, št. 80/12 in 98/15).

Obveznost v zvezi z ravnanjem z blatom iz MKČN iz točke 3.1.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je naslovni organ določil na podlagi prvega odstavka 28. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Naslovni organ je v točki 3.1.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil obveznost v zvezi z ukrepanjem in s prijavo o izpadu obratovanja MKČN v skladu s petim in šestim odstavkom 15. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Obveznost iz točke 3.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja glede obveščanja izvajalca javne službe o pričetku obratovanja MKČN je naslovni organ določil na podlagi prve alineje prvega odstavka 29. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Kot izhaja iz točke I./4 izreka te odločbe, je naslovni organ dodal točko 4.1.2.a izreka okoljevarstvenega dovoljenja, in sicer je v tej točki izreka določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa na podlagi točk a), b), c) in d) BAT 10 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je spremenil točko 4.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./5 izreka te odločbe in kot je obrazloženo v nadaljevanju.

Naslovni organ je v točki 4.3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil upravljavcu zahteve v zvezi z zagotavljanjem in obsegom izvajanja prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa na podlagi prvega odstavka 14. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ter 6. in 8. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je v točki 4.3.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil upravljavcu zahtevo za čas izvajanja prvega ocenjevanja hrupa na podlagi 7. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je v točki 4.3.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil upravljavcu zahtevo za pogostost izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa na podlagi 9. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je v točki 4.3.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil upravljavcu zahtevo za posredovanje poročila o ocenjevanju hrupa Agenciji Republike Slovenije za okolje na podlagi 13. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je črtal točko 5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./6 izreka te odločbe, saj zahteve glede elektromagnetnega sevanja niso del vsebine okoljevarstvenega dovoljenja, ki je določena v 24. členu Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je na podlagi Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, Uredbe o odpadkih, Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in Zaključkov o BAT spremenil točki 6 in 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v zvezi z ravnanjem z odpadki in gnojem, kot izhaja iz točk I./7 in I./8 te odločbe in kot je obrazloženo v nadaljevanju.

Naslovni organ je v točki 6.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za začasno skladiščenje odpadkov na podlagi 10., 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 6.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede skladiščenja nevarnih odpadkov na podlagi 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 6.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede nadaljnjega ravnanja z nastalimi odpadki na podlagi 24. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 6.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za spremljanje nastajanja lastnih odpadkov in ravnanje z njimi na podlagi 28. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 6.3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov na podlagi petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točkah 7.1 in 7.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za skladiščenje gnoja in zahteve glede zmogljivosti skladišča za gnoj na podlagi BAT 14 in BAT 15 ter 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 7.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za ravnanje z gnojem na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 7.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za ravnanje s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je dodal točko 7.a izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./9 izreka te odločbe in kot je obrazloženo v nadaljevanju:

Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. V postopku je bilo po pregledu ocene možnosti

onesnaženja tal in podzemne vode ugotovljeno, da pogoji za izdelavo izhodiščnega poročila glede na 12. člen citirane uredbe niso izpolnjeni. Naslovni organ je zato na podlagi osmega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 7.a.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja potrdil prejeto Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode z dne 12. 9. 2017, prejeto 4. 10. 2017, ki jo je izdelal upravljavec sam v skladu z 9. členom Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točki 7.a.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve in ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode v skladu z drugo in tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točki 7.a.2.1 izreka tega dovoljenja v skladu z drugo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode iz prvega odstavka 7. člena iste uredbe, in sicer, da mora upravljavec zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave, izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode, vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka okoljevarstvenega dovoljenja in zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let.

Naslovni organ je v točki 7.a.2.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v skladu s tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil bistvene tehnične ukrepe za zagotavljanje varstva tal in podzemne vode iz ugotovitev in opisov možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, podanih v Oceni možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 7.a.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne iz točke 7.a.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izhaja, da bi do nenadzorovanega izpusta nevarnih snovi v okolje lahko prišlo zaradi nestrokovnega ravnanja z razkužilom, nepravilnega skladiščenja, dostopa nepooblaščenih oseb do razkužila, okvare delovnih strojev, poškodb na tanku za dizel gorivo ali v primeru naravnih nesreč, zato je sprejel naslednje ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode:

- izvajanje ukrepov v skladu z dobro kmetijsko prakso,
- vodenje evidence o uporabi zadevnih nevarnih snovi,
- določitev postopkov za ukrepanje ob izlivih ali nesrečah,
- izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja,
- čiščenje hlevov in opreme s čistilnimi napravami na visok tlak tako, da se zmanjša poraba razkužila.

Naslovni organ je spremenil točko 8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe in kot je obrazloženo v nadaljevanju.

Naslovni organ je skladno z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1 v točki 8.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, ki temeljijo na uporabi najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točki 8.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve v zvezi s sistemom ravnanja z okoljem (EMS) na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja iz BAT 1 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točki 8.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede dobrega gospodarjenja na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti iz točk a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točkah 8.1.3 in 8.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede nadzorovane prehrane na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in fosforja iz točk a), b) in c) BAT 3 ter a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točkah 8.1.5 in 8.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede učinkovite uporabe vode in energije na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik iz točk a), b), d) in e) BAT 5 ter a) in d) BAT 8 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točki 8.1.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede emisije iz celotnega proizvodnega procesa na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točki 8.1.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja za napravo A2 iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede spremljanja skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, v skladu s točko b) BAT 24 Zaključkov o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 8.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve glede vodenja evidence parametrov procesov reje kokoši nesnic in vzreje jarkic na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik iz BAT 29 Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je v točki 8.1.10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil zahteve za poročanje glede zahtev iz točk 8.1.7, 8.1.8 in 8.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključkov o BAT.

V točki 8.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je naslovni organ na podlagi sedme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil ukrepe za preprečevanje nesreč in njihovih posledic ter obveznost obveščanja. Naslovni organ je v točki 8.2.1 določil, da mora upravljavec ukreniti vse potrebno, da se preprečijo nesreče ter omejijo in zmanjšajo njihove posledice. V točki 8.2.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je naslovni organ določil ukrepe za preprečevanje nesreč in njihovih posledic na podlagi predloga ukrepov iz vloge upravljavca.

Kot izhaja iz točke I./11 izreka te odločbe, je naslovni organ v točkah 9.1 in 9.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprav ter za zmanjševanje njihovih posledic na podlagi pete alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in predloga ukrepov iz vloge upravljavca.

Naslovni organ je črtal točko 10.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe, ker je to zahtevo že določil v točki 8.1.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi najboljše razpoložljive tehnike iz BAT 29 Zaključkov o BAT.

Kot izhaja iz točke I./13 izreka te odločbe, je naslovni organ v točki 10.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točke b) šestega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil zahteve v zvezi s poročanjem v Evropski register izpustov in prenosov onesnaževal v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES (UL L št. 33 z dne 4. 2. 2006, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom - Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom - četrti del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14).

Naslovni organ je črtal točko 10.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./14 izreka te odločbe, ker je monitoring emisij snovi v zrak določil že v točki 2.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi Zaključkov o BAT.

Naslovni organ je dodal točko 10.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./15 izreka te odločbe, in v njej na podlagi 5. točke drugega odstavka 74. člena ZVO-1 določil obveznost upravljavca, da nemudoma izvede ukrepe, s katerimi zagotovi skladnost delovanja naprave z okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno, in pristojno inšpekcijo obvesti o tej kršitvi.

Naslovni organ je spremenil točko 11.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./16 izreka te odločbe, in v njej določil, da mora upravljavec skladno s sedmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, najkasneje v 30 dneh od nastanka spremembe obvestiti naslovni organ o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca.

Ker sta se po pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja spremenili določbi 74. in 81. člena ZVO-1, je naslovni organ spremenil točko 11.3 in črtal točko 11.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot je razvidno iz točk I./17 in I./18 izreka te odločbe. V točki 11.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja je naslovni organ določil obveznost upravljavca, ob stečaju pa stečajnega upravitelja, da pisno obvesti Agencijo Republike Slovenije za okolje o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprav iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Obveznosti upravljavca, ki se nanašajo na prenehanje obratovanja naprave, podrobneje določa 81. člen ZVO-1.

V skladu s tretjim odstavkom 42. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 30/16) je naslovni organ okoljevarstveno dovoljenje uskladi s spremenjeno točko 69. člena ZVO-1, ki ne določa časovne omejitve veljavnosti okoljevarstvenega dovoljenja, in zato črtal točko 12 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, kot izhaja iz točke I./19 izreka te odločbe.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja št. 35407-51/2006-8 z dne 17. 12. 2007, ki je bilo spremenjeno z odločbo št. 35406-78/2015-2 z dne 23. 2. 2016, ostane nespremenjeno, kot izhaja iz točke II izreka te odločbe.

Skladno z določbo petega odstavka 78. člena ZVO-1 pritožba zoper to odločbo v delih, ki se nanaša na preverjanje in spremembo okoljevarstvenega dovoljenja po uradni dolžnosti, in sicer zoper točke I./2 in I./4 do vključno I./19 izreka te odločbe ne zadrži njihove izvršitve, kot izhaja iz točke III izreka te odločbe.

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi z 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-ZUP-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) je bilo treba v izreku tega dovoljenja odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke IV izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana v roku 15 dni od dneva vročitve te odločbe. Pritožba se vloži pisno ali poda ustno na zapisnik pri Agenciji Republike Slovenije za okolje, Vojkova cesta 1b, 1000 Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa v višini 18,10 EUR. Upravno takso se plača v gotovini ali z drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti in o plačilu predloži ustrezno potrdilo.

Upravna taksa se lahko plača na podračun javnofinančnih prihodkov z nazivom: Upravne takse – državne in številko računa: 0110 0100 0315 637 z navedbo reference: 11 25518-7111002-35406019.

Postopek vodili:

dr. Nataša Vrbančič Kopač, sekretarka

Nives Stele, podsekretarka

Mateja Jelovčan, višja svetovalka II

Irena Hribernik Laznik, podsekretarka

Janez Jeram, podsekretar

mag. Suzana Rak Zavasnik, podsekretarka

mag. Nataša Petrovčič
direktorica Urada za varstvo okolja in narave

Vročiti:

- E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (za upravljavca: Ramuta d.o.o., Dvorjane 41A, 2241 Spodnji Duplek) – osebno.

Poslati po 16. odstavku 77. člena in 7. odstavku 78. člena ZVO-1:

- Občina Križevci, Križevci pri Ljutomeru 11, 9242 Križevci pri Ljutomeru – po elektronski pošti (info@obcina-krizevci.si);
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (gp.irsop@gov.si).

